Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Nr. 6. Warszawa, dnia 10 marca 1937 r. **Rok XX.**

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł. **Cena egzemplarza 1 zł. 75 gr.**

Prenumeratę należy wpłacać na konto P. K. O. Nr. 38-197 „Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych" zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn."

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.
Adres Administracji: Nowy Świat 69, tel. 678-40.

Sprzedaż numerów pojedyńczych i ubiegłych roczników — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (intendentura) Warszawa, ul. Nowy Świat 69, tel. 663-97.
Wysyłka pojedyńczych numerów i roczników za zaliczeniem pocztowym.

TREŚĆ.

A. DZIAŁ URZĘDOWY.

II. OKÓLNIKI Nr. Nr. 14 — 15.

III. PISMA OKÓLNE.

B. PRZEDRUKI.

I. DZIENNIK USTAW R. P. Nr. Nr. 13 — 16.

A.

II. Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

40.

OKÓLNIK Nr. 14

z dnia 3 marca 1937 r.

o prowadzeniu rejestru mieszkańców.

(Nr. AC. 52-1-1).

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m st. Warszawę i Starostów.

Dotychczasowa kilkoletnia praktyka biur względnie referatów ewidencji ludności, utworzonych na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.III.1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 309) w brzmieniu ustawy z dnia 15.III.1932 r. (Dz. U. R. P. Nr, 38, poz. 390) wykazała, że niektóre czynności z zakresu kontroli ruchu ludności mogą już obecnie zostać uproszczone, jak również ujawniła, że niektóre nie są należycie przez odnośne czynniki wykonywane. Mając przeto na uwadze dobro całego systemu ewidencji ludności w płaszczyźnie usprawnienia czynności zarówno wykonywanych przez gminy, jak i przez obywateli— Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządza stosowanie szeregu niżej wyszczególnionych tymczasowych uproszczeń, które w następstwie znajdą swój ostateczny wyraz przy zamierzonej nowelizacji rozporządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23.V.1934 roku (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 489) i z dnia 29.XI.1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 100, poz. 898).

I. Uproszczenie korespondencji międzygminnej.

§§ 30, 31 i 32 cytowanego rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23.V.1934 r. w sposób podstawowy, inne zaś jego §§ w sposób pośredni normują metodę przeprowadzania pomiędzy poszczególnymi gminami korespondencji w sprawie zapisania obywatela do rejestru mieszkańców w nowym miejscu zamieszkania. Szczegóły tego postępowania omawia nadto rozdział II instrukcji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 27.XI.1930 r.

Doświadczenie ostatnich lat wykazało, że wszczynanie tej korespondencji przez gminę poprzedniego miejsca zamieszkania na wzorze A nie odpowiada zamierzonemu celowi, w pewnych zaś przypadkach powoduje szereg zbędnych czynności np. gdy obywatel po zgłoszeniu wymeldowania na karcie Nr. 2 i wskazaniu miejsca przyszłego zamieszkania zmieni w międzyczasie zamiar i nie zamieszka we wskazanej miejscowości, lub też zamieszkawszy w niej, zamelduje się na pobyt czasowy.

Analiza tych doświadczeń doprowadza do wniosku, że będzie racjonalniejszym i zarazem prostszym gdy omawianą korespondencję w sprawie zapisania do rejestru podejmie na wzorze C gmina nowego miejsca zamieszkania, gdzie obywatel zgłosił zameldowanie na wzorze Nr. 1. Wówczas gmina poprzedniego miejsca zamieszkania udzieli odpowiedzi na wzorze A, dołączając do niej dokumenty tego obywatela, lub na wzorze D, zaś wzór B stanie się w ogóle zbędnym w tym obrocie.

W tym stanie rzeczy Ministerstwo prosi o wydanie gminom zarządzenia:

a) aby korespondencję międzygminną w sprawie zapisania obywatela do rejestru mieszkańców wszczynały z reguły gminy nowego miejsca zamieszkania tego obywatela na wzorze C natychmiast po przyjęciu zameldowania,

b) aby gminy poprzedniego miejsca zamieszkania, udzielając odpowiedzi na wzorze A, dołączały do niej odrazu posiadane u siebie dokumenty danego obywatela w oryginałach bez sporządzania z nich odpisów.

c) aby wzór B został wycofany w omawianej korespondencji.

II. Księga rejestru domów.

Gminy, w których rejestr mieszkańców jest prowadzony systemem kartotekowym, utrzymują dodatkowo w myśl postanowień § 27 rozp. Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 23.V.1934 r. rejestr domów, zawierający spis wszystkich domów i mieszkań ułożony według numeracji porządkowej w poszczególnych ulicach ze wskazaniem w każdym mieszkaniu głównego lokatora, liczby członków jego rodziny oraz innych osób noszących odmienne nazwisko. Prowadzenie rejestru domów ma przeważnie miejsce w większych gminach miejskich.

Dotychczasowa praktyka wykazała, że korzyści wypływające z istnienia księgi rejestru domów nie równoważą trudu związanego z jej prowadzeniem, to też — wedle posiadanych w Ministerstwie informacyj — gminy dość niechętnie, a częstokroć nawet niedbale odnoszą się do tej księgi ewidencyjnej. Jednakże podział mieszkańców gminy według ulic, domów i mieszkań może mieć w pewnych przypadkach poważne zastosowanie.

W wyniku powyższego Ministerstwo upoważnia P. P. Wojewodów (Komisarza Rządu na m. st. Warszawę) do tymczasowego zwolnienia według własnego uznania poszczególnych gmin od obowiązku prowadzenia rejestru domów. Równocześnie jednak prosi Ministerstwo o rozważenie możliwości zachowania ewidencji podziału mieszkańców według ulic, domów i mieszkań, np. przez nadanie odpowiedniego układu, mianowicie terytorialnego, kartom meldunkowym wzoru Nr. 1 i 2, składanym po zużytkowaniu ich w rejestrze mieszkańców do składnicy zgłoszeń.

III. Uproszczenie meldunków na pobyt czasowy.

Już w punkcie e) § 46 rozp. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23.V.1934 r. otrzymały gminy upoważnienie do uproszczenia formularzy meldunkowych Nr 3 i 4 „na pobyt czasowy" (zielone kartki) w drodze uchwał regulaminowych, zatwierdzonych przez władze nadzorcze, wszakże — jak Ministerstwu wiadomo — upoważnienia tego gminy nie wykorzystały. Wobec tego Ministerstwo zarządza niniejszym wprowadzenie następujących skróceń w kartach meldunkowych Nr 3 i 4:

a) we wzorze Nr 3 należy skasować rubryki: 5, 7, 9, 10 i 11;

b) we wzorze Nr 4 należy skasować rubryki: 6, 7 i 9,

nadając jednocześnie pozostałym rubrykom obu wzorów odpowiednią numerację. W większych miastach, gdzie rejestracja wyznania obywateli może posiadać pewne znaczenie dla celów statystycznych, zarządzenie skasowania rubryki 9 pozostawia się uznaniu P.P. Wojewodów i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

Ponadto w kartach meldunkowych Nr 13 i 14, przewidzianych w ustępie 8 § 11 pow. rozp. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23.V.1934 r. dla zameldowań w hotelach i t. p. zakładach, należy wprowadzić następujące skróty:

a) we wzorze Nr 13 skasować rubryki: 4, 5, 6, 7 i 8, zmieniając równocześnie numerację rubryk pozostałych;

b) we wzorze Nr 14 skasować w analogiczny sposób rubrykę 4.

IV. Uproszczone meldunki wycieczek i pielgrzymek.

Ponieważ w rejestracji pielgrzymkowego i wycieczkowego ruchu ludności przede wszystkim dane liczbowe posiadają główny walor statystyczny, przeto w granicach postanowień § 19 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23.V.1934 r. winny gminy zwalniać z reguły kierowników wycieczek i pielgrzymek od obowiązku przedstawiania imiennych list uczestników i redukować zameldowanie do zgłoszenia przez kierownika jedynie liczby uczestników.

Natomiast ze względu na dobro statystyki turystycznej niezbędnym jest, aby pielgrzymki i wycieczki były meldowane już w okresie pierwszych 24 godzin pobytu, co należy zarządzić jako wyjaśnienie postanowień ust. 2 art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.III.1928 r. o ewidencji i kontroli ruchu ludności w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 15.III.1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 390).

V. Zapisy do rejestru mieszkańców obywateli, należących do wyznań prawnie nieuznanych i do bezwyznaniowców.

Nawiązując do wskazówek, udzielonych w punkcie 1) okólnika Nr 73 z dnia 22.XI.1935 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 37, poz. 197) a wyjaśniających, że brak dokumentów nie może być powodem odmowy zapisania obywatela do rejestru mieszkańców, skutkiem czego należy w tych przypadkach stosować zapisy pro memoria uskuteczniane ołówkiem, — Ministerstwo zauważa, że wyjaśnienie powyższe ma zastosowanie w całej swojej rozciągłości do obywateli, należących do wyznań prawnie nieuznanych i do bezwyznaniowców, których stan cywilny na niektórych obszarach kraju nie może być w istniejącym stanie prawnym udowodniony dokumentami.

Po stwierdzeniu zatem faktu zamieszkania takiej osoby na obszarze gminy i jej tożsamości, należy wszystkie rubryki rejestru mieszkańców, dotyczące stanu cywilnego tej osoby, wypełniać ołówkiem na podstawie osobistych zeznań interesowanych, zarazem winny gminy dążyć stopniowo do potwierdzenia dokonanych pro memoria zapisów w drodze zbierania dowodów nawet pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków.

Przy sposobności Ministerstwo przypomina, że dla osób, które przeszły z wyznania prawnie uznanego do wyznania prawnie nieznanego lub do bezwyznaniowców, może służyć jako legitymacja wyznaniowa poświadczenie starosty, wydane na podstawie okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i Ministerstwem Sprawiedli-

wości z dnia 11.I.1921 r. (Zb. Zarz. M. S. Wewn. część II, str. 1638).

VI. Zapisy służby domowej do rejestru mieszkańców.

Wobec wysuwanych przez liczne gminy wątpliwości w sprawie zapisywania służby domowej do rejestru mieszkańców, a to z uwagi na znaczną ruchliwość i niestałość tego elementu ludzkiego w ośrodkach miejskich — Ministerstwo wyjaśnia, że osoby należące do służby domowej winny być wpisywane do rejestru mieszkańców nie natychmiast po przybyciu do danej gminy, lecz dopiero wówczas, kiedy dłuższy okres ich pobytu w gminie iześrodkowanie w niej stosunków osobistych i gospodarczych przede wszystkim zaś—trwałe (np. jednoroczne) wykonywanie na obszarze gminy swego zawodu pozwoli stwierdzić fakt zamieszkania w gminie. Do chwili ustalenia tych okoliczności winna być służba domowa meldowana na zgłoszeniach wzoru Nr 3 na pobyt czasowy, przy czym w rubryce „uwagi" tych zgłoszeń należy zaznaczać: „pracownica domowa, bona" i t. p.

VII. Uproszczenie dowodów osobistych.

Jak wykazało dotychczasowe doświadczenie niektóre rubryki dowodów osobistych nie przedstawiają korzyści, jakich oczekiwano, mianowicie rubryka „imię ojca . . . . matki . . . ." i rubryka „miejsce zamieszkania". Przeciwnie nawet—pierwsze z nich stawia częstokroć w przykrym położeniu obywateli nieślubnego pochodzenia, druga zaś — może nastręczyć wątpliwości przy legitymowaniu się takiego posiadacza dowodu osobistego, który zmienił miejsce zamieszkania.

W wyniku powyższego Ministerstwo zarządza, ażeby — do czasu wyczerpania dotychczasowych zapasów formularzy dowodów osobistych — wymienione dwie rubryki były przy wydawaniu nowych dowodów zakreślane.

VIII. Kontrola meldunkowa cudzoziemców przy przekraczaniu granicy.

Niejednokrotnie zachodzą przypadki, że policja graniczna żąda od cudzoziemców, opuszczających Polskę, przedstawienia dowodu dopełnienia obowiązku meldunkowego i — w razie niemożności przedstawienia go — zatrzymuje interesowanych na granicy do czasu stwierdzenia drogą telefonicznego, bądź telegraficznego skumunikowania się z odnośną gminą, że dana osoba obowiązek ten wypełniła. Takie postępowanie naraża cudzoziemców, legalnie przebywających w Polsce i lojalnie przestrzegających przepisów meldunkowych, na przykrości i straty częstokroć bez żadnej z ich strony winy.

Niewątpliwie w myśl postanowień § 45 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23.V.1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 489) policja graniczna ma pełne prawo kontrolę taką przeprowadzać, gdy wchodzą w rachubę względy bezpieczeństwa i spokoju publicznego, jeżeli wszakże tego rodzaju okoliczności nie zachodzą, należało by z uwagi na kurtuazję w stosunkach międzynarodowych i na założenia polityki turystycznej zaniechać kontroli meldunkowej cudzoziemców na granicy.

Ministerstwo prosi zatem P. P. Wojewodów o wydanie stosownych w tym względzie zarządzeń.

IX. Informacje o mieszkańcach gmin.

Wedle posiadanych w Ministerstwie wiadomości niektóre gminy odmawiają instytucjom kredytowym, np. Bankowi Polskiemu, udzielania informacji o stanie majątkowym poszczególnych mieszkańców gminy, zasłaniając się postanowieniami punktu 7 okólnika Nr. 73 z dnia 22.XI.1935 r.

Ministerstwo zatem wyjaśnia, że zarówno rejestr mieszkańców, jak i domowe księgi meldunkowe nie zawierają danych, któreby dawały pełną informację o stanie majątkowym mieszkańca; istniejąca w nich rubryka „zawód i stanowisko w zawodzie" daje co prawda pewne oświetlenie co do środków utrzymania mieszkańca, jest jednak jako źródło informacji zupełnie niewystarczające dla celów instytucyj kredytowych, które muszą uzyskać o stanie majątkowym swoich kredytobiorców wywiad możliwie ścisły i wyczerpujący. To też informacje, których ewent. mogłyby gminy udzielać instytucjom kredytowym o swoich mieszkańcach, jako nie pochodzące z rejestru mieszkańców, lecz raczej uzyskiwane w drodze poufnych wywiadów — nie podlegają ograniczeniom, przewidzianym w p. 7 cytowanego okólnika.

X. Stosowanie zasad postępowania administracyjnego.

Przy załatwianiu spraw poszczególnych obywateli, wypływających z rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.III.1928 r. o ewidencji i kontroli ruchu ludności (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 309) w brzmieniu ustawy z dnia 15.III. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 390) oraz rozp. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29.XI.1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 100 poz. 898) i z dnia 23.V.1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 54, poz. 489) mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o postępowaniu administracyjnym, skutkiem czego sprawy te mogą, a w pewnych przypadkach powinny być przedmiotem decyzyj, przewidzianych w art. 72 i nast. tego rozporządzenia.

Przestrzeganie tej zasady ma tym większe znaczenie, iż przepisy meldunkowe, zawierające ogólne normy, nie wyczerpują wszystkich możliwych zagadnień, jakie codzienna praktyka może w zakresie ewidencji ludności wysunąć; jest zatem ze wszech miar pożądanym, aby te różnolite zagadnienia uzyskiwały każdorazowo przemyślane i uzasadnione rozstrzygnięcia, mogące stanowić w przyszłości materiał do dalszego przepracowywania i pogłębiania norm ustawowych.

XI. Dostarczanie gminom wyciągów z aktów stanu cywilnego.

W myśl postanowień art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.III.1928 r. o ewidencji i kontroli ruchu ludności w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 15.III.1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 38 poz. 390) oraz § 37 rozp. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23.V.1934 r. urzędnicy stanu cywilnego obowiązani są przesyłać w początkach każdego kwartału do gminy zamieszkania wyciągi z aktów stanu cywilnego, zarejestrowanych w ciągu ubiegłego kwartału. Wyciągi te winny być sporządzane według ustalonych w cytowanym rozp. Ministra Spraw Wewnętrznych wzorów Nr 15, 16 i 17. Jak wynika wszakże z otrzymywanych w Ministerstwie informacyj, prowadzący akta stanu cywilnego nie wypełniają ściśle będącego w mowie obowiązku, a ograniczają się do przesyłania gminom kwartalnych wykazów.

Postępowanie takie nie odpowiada przepisom, a nadto przysparza gminom wiele pracy, to też Ministerstwo prosi o przypomnienie urzędnikom stanu cywilnego konieczności ścisłego przestrzegania przepisów w tym zakresie i o zwrócenie im uwagi na rygory przewidziane w art. 25 cytowanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

XII. Stosowanie przepisanych formularzy meldunkowych.

W nadsyłanych do ewidencji centralnej przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych zgłoszeń wzoru Nr 1 i 2 wynika, że niektóre gminy używają kart meldunkowych nie przepisowego formatu. Ministerstwo przeto zwraca uwagę, iż rozp. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23.V.1934 r. ustaliło dla wszystkich wzorów kart meldunkowych następujący format:

rozmiar karty	150 × 113 mm
rozmiar potwierdzenia	40 × 113 mm

i prosi o wywarcie na gminy nacisku, aby te rozmiary były ściśle przestrzegane.

XIII. Lustracje gmin.

Jak wynika z posiadanych w Ministerstwie informacyj władze administracji ogólnej nie przestrzegają postanowień § 44 rozp. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23.V.1934 r. w sprawie corocznych lustracyj gmin w zakresie prowadzenia ewidencji i kontroli ruchu ludności, skutkiem czego ta dziedzina pozostawia dotychczas jeszcze wiele do życzenia. W dziewiątym roku po ogłoszeniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o ewidencji i kontroli ruchu ludności zdarzają się przypadki, iż rejestry mieszkańców nie są uporządkowane, zapisy poszczególnych rubryk w szczególności zaś rubryk dotyczących stanu cywilnego nie są udokumentowane, skutkiem czego np. listy przedpoborowych i poborowych zawierają niedopuszczalne braki.

W tym stanie rzeczy Ministerstwo prosi P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę o zarządzenie ścisłego przestrzegania cytowanego wyżej postanowienia i o nadesłanie Ministerstwu:

1. do dnia 1 lipca r. b. sprawozdań z lustracyj biur ewidencji ludności w miastach wydzielonych z powiatów,

2. do dnia 31 grudnia r. b. krótkich sprawozdań z lustracyj innych gmin miejskich i wiejskich.

XIV. Termin wprowadzenia w życie uproszczeń.

Uproszczenia wprowadzone niniejszym okólnikiem wchodzą w życie z dniem 1 kwietnia 1937 roku.

Wreszcie Ministerstwo zauważa co następuje:

Kontrola ruchu ludności stanowi w nowoczesnym państwie jedną z ważniejszych podstaw organizacji życia zbiorowego zarówno pod względem politycznym, jak i gospodarczym, to też usprawnienie jej ma doniosłe znaczenie. Nie może być jednak to usprawnienie przeprowadzane kosztem obywateli, t. j. w drodze nakładania na nich dodatkowych obowiązków i czynności, gdyż i obecny w tym zakresie stan rzeczy jest niejednokrotnie przedmiotem utyskiwań interesowanych. Winno być zatem ambicją w pierwszym rzędzie pracowników kontroli ruchu ludności, aby wszelkie przeprowadzane przez nich ułatwienia i uproszczenia pracy w gminach wiązały się z równoczesnym odciążeniem obywateli. Przejawianą w tym kierunku indywidualną inicjatywę zechcą P. P. Wojewodowie i Komisarz Rządu na m. st. Warszawę szczegółowo badać, donosząc Ministerstwu o rezultatach doświadczeń, poczynionych w zakresie uprawnień swoich względnie podległych im gmin.

(—) Paciorkowski
PODSEKRETARZ STANU

41.

OKÓLNIK Nr. 15

z dnia 5 marca 1937 r.

o formie korespondencji z wojewódzkimi władzami administracji ogólnej.

(Nr GL. 64-8/42.)

Do

P. P. Dyrektorów (Gabinetu, Departamentów, Biur), Naczelników Wydziałów, Urzędników referujących w Centr. Zarz. Min. Spraw Wewn.

Powstała wątpliwość, jakiej formy adresowej (czy „Do Pana Wojewody" czy „Do Urzędu Wojewódzkiego") należy użyć w piśmie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, załatwiającym odwołanie od decyzji wydanej (podpisanej) przez Wojewodę, jeśli pismo, przy którym odwołanie to zostało przedłożone Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, nie było podpi-

sane przez Wojewodę, lecz przez Naczelnika Wydziału Urzędu Wojewódzkiego „za Wojewodę” wyjaśniam, iż w danym przypadku istotnym momentem dla sprawy jest decyzja podpisana przez Wojewodę, wobec czego zarządzam, co następuje:

W okólniku Nr 79 *a* z dnia 6.XII.1935 r. w sprawie formy korespondencji z wojewódzkimi władzami administracji ogólnej (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 38, poz, 204) w części I ust. 3 po lit. *a* wstawia się pod lit. *b* następujące postanowienie:

„b) w pismach załatwiających odwołania od decyzyj, wydanych i podpisanych przez Wojewodę, chociażby pismo przy którym odwołanie przedłożono Ministerstwu nie było podpisane przez Wojewodę;”

Dotychczasowy punkt *b* otrzymuje oznaczenie literą *c*.

(—) Sławoj Składkowski
MINISTER

Otrzymują:
P. Komendant Główny Policji Państwowej,
„ Dyrektor Głównego Urzędu Statystycznego,
„ Dowódca Korpusu Ochrony Pogranicza,
P. P. Wojewodowie (Komisarz Rządu na m. st. Warszawę) — do wiadomości i analogicznego stosowania.

III. Pisma Okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

42.

DECYZJA

Na podstawie art. 1 ust. (1) dekretu z dnia 2 października 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 455) i § 2 rozporządzenia z dnia 15 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 534) udzielam Lidze Ochrony Przyrody w Polsce (Warszawa, ul. Nowy Świat 19) pozwolenia na ustanowienie i używanie odznaki w kształcie metalowej tarczy okrągłej; pośrodku tarczy jest umieszczony sześciokąt a wewnątrz głowa żubra; na tarczy widnieją inicjały „L. O. P.“.

Odznaka może być używana jako odznaka członkowska do noszenia w klapie ubrania na agrafce.

Za odznaki członkowskie zarząd pobierać może od członków jednolitą opłatę tytułem zwrotu kosztów, nie więcej jednak niż 25 gr.

Wydawanie odznaki stowarzyszenia osobom nie będącym jego członkami jest zakazane.

(Warszawa, d. 19 lutego 1937 r. Nr. AP. 3-9).

Za MINISTRA
(—) Paciorkowski
PODSEKRETARZ STANU

43.

DECYZJA

Na podstawie art. 1 ust. (1) dekretu z dn. 2 października 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 455) i § 2 rozporządzenia z dn. 15 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 534) udzielam Kołu b. wychowanic Zakładu św. Antoniego w Ignacowie (Warszawa, ul. Przyrynek 2 m. 1) pozwolenia na ustanowienie i używanie posrebrzanej odznaki emaliowanej barwy niebieskiej w kształcie ośmiokątnej tarczy z wizerunkiem św. Antoniego na tle krzyża oraz napisami: „Koło b. wychowanic Zakładu św. Antoniego w Ignacowie“ i „wiara Ojców, miłość Ojczyzny, pracowitość i wytrwałość“.

Odznaka może być używana jako odznaka członkowska do noszenia na zakrętce.

Za odznaki członkowskie Zarząd pobierać może od członków jednolitą opłatę tytułem zwrotu kosztów, nie więcej jednak niż 2 zł. za odznakę większą oraz 1 zł. 50 gr. za odznakę mniejszą.

Wydawanie odznaki stowarzyszenia osobom nie będącym jego członkami, jest zakazane.

(Warszawa, d. 26 lutego 1937 r. Nr. AP. 3-205).

Za MINISTRA
(—) Paciorkowski
PODSEKRETARZ STANU

44.

DECYZJA.

Na podstawie art. 1 ust. (1) dekratu z dnia 2 października 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 455) i § 2 rozporządzenia z dnia 15 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 534) udzielam w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych „Zjednoczeniu Towarzystw Opieki nad Zwierzętami R. P.“ (Warszawa, ul. Wiejska Nr. 18) pozwolenia na ustanowienie i używanie:

I. Odznaki w postaci okrągłej tarczy z pięcioramienną złotą gwiazdą w środku; nad tarczą orzeł biały z koroną; pod tarczą wstęga przyczepiona do obwodu koła, sięgająca do jego połowy. W otoku tarczy i na wstędze napis: „Zjednoczenie Towarzystw Opieki nad Zwierzętami Rzeczypospolitej Polskiej“.

Odznaka może być używana jako odznaka członkowska do noszenia w klapie ubrania i na czapce.

Za odznakę członkowską wykonaną ze zwykłego metalu Zarząd pobierać może od członków jednolitą opłatę tytułem zwrotu kosztów, nie więcej jednak niż 1 zł., za odznakę zaś srebrną z emalią — 4 zł.

Wydawanie odznaki stowarzyszenia osobom nie będącym jego członkami, jest zakazane.

II. Marynarki koloru ciemno-granatowego z dwurzędowym zapięciem na srebrne gładkie guziki; na brzegach kołnierza patki koloru błękitnego; na patkach złota pięcioramienna gwiazda.

Czapki maciejówki koloru błękitnego ze srebrnym galonem w miejscu stykania się otoku czapki z jej górną częścią; daszek zwykły

czarny, nad nim pasek srebrny; na górnej części czapki nad środkiem daszka jest umieszczona odznaka stowarzyszenia.

Do noszenia marynarki i czapki są upoważnieni w czasie urzędowania delegaci stowarzyszenia, uprawnieni do współdziałania z organami państwowymi w ujawnianiu przestępstw przewidzianych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22.III.1928 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 332).

(Warszawa, d. 27 lutego 1937 r. Nr. AP. 3-8)

Za MINISTRA
(—) Paciorkowski
PODSEKRETARZ STANU

45.

DECYZJA

Na podstawie art. 1 ust. (1) dekretu z dnia 2 października 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 72, poz. 455) i § 2 rozporządzenia z dnia 15 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 534) udzielam Zrzeszeniu byłych członków Korporacji i Filarecji w Kijowie (Warszawa, ul. Koszykowa 46 m. 7) pozwolenia na ustanowienie i używanie odznaki w kształcie emaliowanej tarczy niebiesko-zielonej z pozłacanymi brzegami i złotymi inicjałami wzdłuż tarczy: „K.F.K."

Odznaka może być używana jako odznaka członkowska do noszenia w klapie ubrania.

Za odznaki członkowskie Zarząd pobierać może od członków jednolitą opłatę tytułem zwrotu kosztów, nie więcej jednak niż 5 zł.

Wydawanie odznaki stowarzyszenia osobom nie będącym jego członkami jest zakazane.

(Warszawa, d. 27 lutego 1937 r. Nr AP. 3-22).

Za MINISTRA
(—) Paciorkowski
PODSEKRETARZ STANU

46.

DECYZJA

Na podstawie art. 1 ust. (1) dekretu z dnia 2 października 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 455) i § 2 rozporządzenia z dnia 15 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 534) udzielam Związkowi Niższych Pracowników Poczt, Telegrafów i Telefonów Rzeczypospolitej Polskiej (Warszawa, ul. Leszno 14) pozwolenia na ustanowienie i używanie:

I. Odznaki w kształcie metalowego krzyża emaliowanego koloru białego z pozłacanymi obwódkami; w środku krzyża—okrągła tarcza z emalii czerwonej, na której widnieje złoty orzeł; emaliowana tarcza czerwona jest okolona złotą trąbką pocztową; po bokach górnego ramienia krzyża widnieją izolatory telegraficzne i telefoniczne z białej emalii na złotym tle; po bokach dolnego ramienia krzyża są umieszczone na złotym tle złote strzałki telegraficzne. Na ramionach krzyża widnieją złote inicjały: „Z. N. P. P. T. T.".

Odznaka może być używana jako odznaka członkowska do noszenia w klapie ubrania na zakrętce.

Za odznaki członkowskie Zarząd pobierać może od członków jednolitą opłatę tytułem zwrotu kosztów, nie więcej jednak niż 1 zł. 50 gr.

Wydawanie odznaki stowarzyszenia osobom nie będącym jego członkami, jest zakazane.

II. Chorągwi, której strona prawa jest barwy amarantowej; pośrodku orzeł biały wsparty łapkami na emblemacie pocztowym: trąbce ze strzałkami telegrafu oraz napisem „Związek Niższych Pracowników Poczt, Telegrafów i Telefonów Rzeczypospolitej Polskiej". — Strona lewa: kolor biały, na tle obraz święty oraz stosowny napis religijny.

Chorągwie poszczególnych kół bądź oddziałów mogą wykazywać drobne odchylenia dla odróżnienia tych oddziałów bądź kół.

Chorągwie mogą być używane przy zbiorowych wystąpieniach Zarządu i członków stowarzyszenia.

(Warszawa, d. 27 lutego 1937 r. Nr. AP. 3-23).

Za MINISTRA
(—) Paciorkowski
PODSEKRETARZ STANU

47.

PISMO OKÓLNE

z dnia 27 lutego 1937 r.

o świadectwach ubóstwa służących za podstawę do wolnej od cła odprawy darów.

(Nr AP. 26-5)

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych i Prezydentów Miast.

Na zasadzie obecnie obowiązującego zarządzenia Ministra Skarbu z dn. 25.III.1936 r. o warunkach zwalniania od należności celnych używanych: odzieży, bielizny i obuwia, nadsyłanych z zagranicy w darze jako wsparcie dla osób niezamożnych (Monitor Polski Nr 86, poz. 166 z 1936 r.) — podstawą do zwolnienia od cła przesyłek z darami jest m. in. świadectwo ubóstwa: 1) wymieniające szczegółowo stan rodzinny odbiorcy przesyłki oraz 2) stwierdzające, że „odbiorca, jako osoba niezamożna nie jest w stanie zaspokoić swoich potrzeb życiowych z własnych środków materialnych lub ze swojej pracy".

Ze względu na to Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi o zwrócenie uwagi właściwym władzom na konieczność umieszczania w wydawanych świadectwach powyższych okoliczności, które dla zwolnienia od cła są **istotne**. Brak tych danych (pod 1) i 2)) w wystawia-

nych świadectwach ubóstwa spowoduje nieuznawanie świadectw przez urzędy celne i wywcła gromadzenie się w urzędach pocztowych poważnej ilości przesyłek.

Oczywista rzecz, że stwierdzenie w omawianych świadectwach danych pod 1) i 2) winno być poprzedzone skrupulatnym zbadaniem stosunków rodzinnych i majątkowych odbiorcy przesyłki.

W końcu Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi również o pouczenie odnośnych władz, aby odmawiały wydania omawianego świadectwa w razie uzasadnionego podejrzenia, że przedmioty, nadsyłane w darze, przeznaczone są na handel (np. petent jest handlarzem starzyzny, utrzymuje kontakt z tymi handlarzami, dość często zwraca się z prośbą o wydanie takiego świadectwa i t. p.).

Jednocześnie uchyla się pisma okólne z dn. 28.XII.1934 r. Nr AP. 26/47 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 36, poz. 295) oraz z dn. 5.III. 1935 r. Nr AP. 26/47 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 8, poz. 42).

(—) Michałowski
DYREKTOR DEPARTAMENTU

48.

PISMO OKÓLNE

z dnia 2 marca 1937 r.

o karaniu w drodze doraźnych nakazów karnych za znęcanie się nad zwierzętami.

(Nr AP. 106-7).

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Starostów.

Okólnikiem z dnia 11 kwietnia 1934 r. Nr 53 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 10, poz. 92) zalecone zostało, aby władze administracji ogólnej wykorzystały przysługujące im uprawnienia z art. 50 rozporządzenia o postępowaniu karno-administracyjnym przez upoważnienie właściwych funkcjonariuszów państwowych i samorządowych do nakładania w drodze doraźnych nakazów karnych grzywien za wykroczenia tam wymienione z art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. R. P. Nr 42, poz. 417 z 1932 r.).

Według posiadanych informacji nie wszystkie władze podległe wykonały powyższe zarządzenie.

W związku z tym Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, przypominając okólnik Nr 53 z 1934 r., prosi o wydanie zarządzenia, aby przy zamawianiu bloczków doraźnych nakazów karnych umieszczano odnośne wykroczenia z art. 2 omawianego rozporządzenia o ochronie zwierząt.

(—) Paciorkowski
PODSEKRETARZ STANU

49.

PISMO OKÓLNE

z dnia 4 marca 1937 r.

o udzielaniu wiadomości organom samorządowym z rejestru skazanych.

(Nr SS. 17-18-2)

Do

P. P. Wojewodów, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych, Prezydentów Miast.

W Dzienniku Ustaw R. P. z dnia 31.XII. 1936 r. Nr 94, poz. 663 zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 grudnia 1936 r. o rejestrze skazanych.

Rozporządzenie w § 10 przewiduje udzielanie wiadomości z rejestru skazanych organom wymiaru sprawiedliwości i organom administracji państwowej.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości wyjaśnia, iż pojęcie „administracji państwowej" obejmuje zarówno administrację rządową, jak i samorządową, a to w myśl art. 72 Konstytucji, — zatem i organa samorządu terytorialnego mogą otrzymywać wiadomości z rejestru skazanych na zasadach dotychczasowych.

Uznając jednak potrzebę nieprzeciążania organów Ministerstwa Sprawiedliwości prowadzących rejestr skazanych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaleca ograniczenie żądań udzielania wiadomości z rejestru jedynie do wypadków faktycznej konieczności, w szczególności nie żądania wiadomości o karalności osób zatrudnianych w charakterze fizycznych pracowników sezonowych.

(—) Zbikowski
DYREKTOR DEPARTAMENTU

50.

PISMO OKÓLNE

z dnia 4 marca 1937 r.

o ocenie wydatków na obronę przeciwlotniczą

(Nr. Wojsk. OPL-36-2)

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Starostów oraz Prezydentów Miast.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje do wiadomości okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 7 stycznia 1927 r. L. D. V. 25588/2/36 w sprawie oceny przy wymiarze podatku dochodowego wydatków na obronę przeciwlotniczą.

Okólnik ten został ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu Nr. 2 z 1937 r. poz. 68.

(—) Wyszyński mjr.
DYREKTOR BIURA WOJSKOWEGO

MINISTERSTWO SKARBU
L. D. V. 25588/2/36
Warszawa,
dnia 7 stycznia 1937 r.

W sprawie oceny przy wymiarze podatku dochodowego wydatków na obronę przeciwlotniczą.

OKÓLNIK

Do

wszystkich Izb Skarbowych, Urzędu Wojewódzkiego śląskiego (Wydział Skarbowy) i wszystkich Urzędów Skarbowych.

Wobec nasuwających się przy wymiarze podatku dochodowego wątpliwości co do oceny wydatków na cele obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej Ministerstwo Skarbu poleca stosować w postępowaniu wymiarowym następujące zasady:

Wydatki na zakup sprzętu i materiałów obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej tudzież inne wydatki, mające na celu przystosowanie przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych do wymagań obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej, — należy uważać za potrącalne z dochodu koszty osiągania i zabezpieczenia przychodów.

Wydatki na dostosowanie budynków do wyżej określonych celów należy również potrącać z dochodu zgodnie z § 29 p. 4-e rozporządzenia wykonawczego do ustawy o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 301 z 1936 r.).

W stosunku do wydatków, w wyniku których powstają obiekty inwestycyjne w rozumieniu art. 8 p. 1 ustawy o podatku dochodowym, służące celom obrony przeciwlotniczej lub przeciwgazowej, ustala się zasadę, że okres zużycia tych obiektów nie przekracza lat 5. Wydatki te będą więc mogły być potrącane z dochodu jednorazowo zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o podatku dochodowym.

Jeżeli jednak z natury i przeznaczenia tych obiektów wynika, iż użytkowanie ich będzie długotrwałe i znacznie przekraczające 5-letni okres, — wówczas potrącenie z dochodu wydatków inwestycyjnych nastąpić winno w drodze normalnych odpisów amortyzacyjnych.

Natomiast ofiary i składki na rzecz obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej nie mogą być uważane za koszty osiągania dochodu i winny być włączane do dochodu podatkowego.

W przypadkach wątpliwych płatnik winien na żądanie władzy wymiarowej przedstawić zaświadczenie właściwej instytucji, powołanej do organizowania obrony przeciwlotniczej stwierdzające, iż nabyte bądź wykonane przedmioty i urządzenia, których koszty mają być uznane za potrącalne na podstawie niniejszego okólnika, istotnie służą i czynią zadość wymaganiom obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej.

(—) F. Świtalski
PODSEKRETARZ STANU

51.

PISMO OKÓLNE

z dnia 6 marca 1937 r.

o wydawaniu orzeczeń o posiadaniu przez b. skazańców politycznych minimum egzystencji.

(Nr. Pers. 901-68).

Do

Urzędów Wojewódzkich, Komisariatu Rządu na m. st. Warszawę i Starostw.

Według art. 1, pkt. 1 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej o zmianie i uzupełnieniu niektórych przepisów, dotyczących zaopatrzenia byłych skazańców politycznych z dnia 22 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. nr. 85 poz. 523) powiatowe władze administracji ogólnej powołane są do stwierdzania środków utrzymania osób ubiegających się o zaopatrzenie b. skazańców politycznych, jak również do uznawania, czy dochód ubiegającego się o zaopatrzenie stanowi minimum egzystencji w danej miejscowości.

Niektóre jednak powiatowe władze administracji ogólnej w dotyczących zaświadczeniach ograniczają się jedynie do stwierdzania środków utrzymania, nie określając jednak, czy stanowią one minimum egzystencji w danej miejscowości.

Wobec tego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządza aby p. p. Starostowie, wydając zaświadczenia o środkach utrzymania osób ubiegających się o zaopatrzenie na zasadzie rozporządzenia o zaopatrzeniu b. skazańców politycznych, ściśle przestrzegali przepisów wymienionego na wstępie dekretu z dnia 22 listopeda 1935 r.

Niniejsze zarządzenie wydaje się na podstawie pisma Ministerstwa Skarbu z dnia 15 lutego 1937 r. nr D. I. 8221 Em/37.

Zdaniem Ministerstwa Skarbu byłoby najbardziej wskazane, aby w tych wszystkich przypadkach władze administracji ogólnej przyjęły jako wytyczną przeciętne koszty utrzymania rodziny pracowniczej ustalone przez Główny Urząd Statystyczny.

(—) Inż. Stanisław Kucharski
DYREKTOR BIURA PERSONALNEGO.

B.

I. Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 26 lutego Nr 13 Rok 1937

Poz. 89. Ustawa z dnia 22 lutego 1937 r. o prywatnych szkołach wyższych.

Poz. 90. Ustawa z dnia 22 lutego 1937 r. o ulgach w spłacie należności z tytułu stypendiów i pożyczek.

Poz. 91. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 lutego 1937 r. w sprawie tymczasowego wprowadzenia w życie postanowień porozumienia między Polską a Wielką Brytanią w formie wymiany not z dnia 30 stycznia 1937 r. o zmianie tekstu polskiego listy pierwszej załączonej do umowy handlowej między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii, podpisanej w Londynie dnia 27 lutego 1935 r.

Poz. 92. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1937 r. o dostawach i robotach na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz instytucyj prawa publicznego.

Na podstawie art. 1 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 15 lutego 1933 r. o dostawach i robotach na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz instytucyj prawa publicznego (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 127) zarządza się co następuje:

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

§ 1. (1) Przepisy rozporządzenia niniejszego stosuje się do dostaw i robót na rzecz Skarbu Państwa, na rzecz samorządu terytorialnego, na rzecz instytucyj prawa publicznego, między innymi dla instytucyj ubezpieczeń społecznych i instytucyj przez nie powołanych, na rzecz zakładów i przedsiębiorstw państwowych, w szczególności dla przedsiębiorstw: Polska Poczta, Telegraf i Telefon oraz Polskie Koleje Państwowe, tudzież na rzecz zakładów i funduszów przez Państwo zarządzanych, z wyłączeniem monopoli państwowych i tych państwowych przedsiębiorstw przemysłowych, handlowych i górniczych, które zostały wydzielone z ogólnej administracji państwowej i uznane za przedsiębiorstwa, posiadające samoistną osobowość prawną, w drodze rozporządzeń Rady Ministrów, wydanych na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1927 r. o wydzielaniu z administracji państwowej przedsiębiorstw państwowych przemysłowych, handlowych i górniczych oraz o ich komercjalizacji (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 195).

(2) Przepisom rozporządzenia niniejszego nie podlegają „Lasy Państwowe", dla których Rada Ministrów wyda rozporządzenie oddzielne.

§ 2. (1) Zamówienia na dostawy lub roboty powinny być z reguły udzielane przedsiębiorstwom krajowym, mającym siedziby w kraju, a w ich braku przedsiębiorstwom zagranicznym, posiadającym w kraju w odpowiedniej wysokości wydzielony kapitał, dopuszczonym do działalności i zarejestrowanym w kraju.

(2) Warunki techniczne dostaw i robót powinny być tak ustalone, aby one mogły być wykonane przy użyciu sił krajowych i surowców oraz wszelkich wyrobów pochodzenia krajowego, albo jeżeli ich produkcja w kraju jest niewystarczająca, z użyciem tych surowców i wyrobów w takim stopniu, aby produkcja ich została całkowicie wykorzystana. Właściwy minister w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu, Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych ustalać będzie w drodze rozporządzenia, obowiązek wykonywania zamówień tylko z surowców i wszelkich wyrobów pochodzenia krajowego, bądź wysokość obowiązującej domieszki surowców krajowych.

§ 3. Zamówienie na dostawę lub robotę może być udzielone osobom fizycznym i prawnym, wykazującym się w zakresie przemysłu i handlu świadectwem przemysłowym, w zakresie wolnych zajęć zawodowych inżynierów i innych techników kwalifikacjami, wymaganymi przez przepisy, normujące prawo wykonywania w tym zakresie specjalnych prac, w zakresie rzemiosła — kartą rzemieślniczą, a w zakresie rolnictwa zaświadczeniem izby rolniczej lub towarzystwa rolniczego o przynależności do zawodu rolniczego. Osoby te, jeżeli nie są organizacjami rzemieślniczymi o charakterze zarobkowym, powinny wykazać się co najmniej jednoroczną egzystencją gospodarczą. Wyjątek od tej ostatniej zasady jest dopuszczalny tylko wówczas, gdy dla danej dostawy lub roboty nie można znaleźć innej osoby lub jeżeli tego wymaga wzgląd na interesy obrony Państwa.

§ 4. Udzielenie zamówienia na dostawę lub robotę na rzecz wojska za pośrednictwem osób trzecich stosuje się jedynie w przypadkach wyjątkowych.

§ 5. (1) Zamówienia na dostawę lub robotę nie wolno udzielać:

1) osobom prawomocnie skazanym za dopuszczenie się przy dostawie lub robocie występku przekupstwa osób, pozostających w służbie publicznej, albo za przestępstwo popełnione przeciwko bezpieczeństwu Państwa lub z chęci zysku;

2) osobom, przeciw którym toczy się postępowanie karno-sądowe, jako podejrzanym o popełnienie czynu występnego wymienionego w pkt 1);

3) osobom, co do których stwierdzono, że chociażby jednej z uprzednio powierzonych im dostaw lub robót nie wykonały z własnej winy, albo wykonały je w sposób niesumienny; po upływie trzech lat od dnia stwierdzenia wymienionych uchybień udzielenie zamówienia jest dopuszczalne;

4) osobom, którym udowodniono, że żąda-

ły dla siebie świadczenia pewnych korzyści za cofnięcie oferty, albo też świadczyły takie korzyści innym;

5) osobom, które przedmioty dostawy lub roboty wykonywają w zakładach kary przy pomocy więźniów.

(2) Byłym funkcjonariuszom państwowym i samorządu terytorialnego, żołnierzom zawodowym i funkcjonariuszom innych podmiotów prawnych wyszczególnionych w § 1, w ciągu trzech lat od dnia rozwiązania stosunku służbowego, nie wolno udzielać zamówienia na dostawę lub robotę dla urzędu cywilnego bądź jednostek, zakładów lub instytucji wojskowych, bądź dla zarządu podmiotów prawnych wyszczególnionych w § 1, w których pełnili służbę, jeżeli nie uzyskają zgody ministra, któremu władza, urząd lub zarząd udzielający zamówienia podlega.

(3) Byli funkcjonariusze państwowi i samorządu terytorialnego, żołnierze zawodowi i funkcjonariusze innych podmiotów prawnych wyszczególnionych w § 1, przed upływem trzech lat od dnia rozwiązania stosunku służbowego, nie mogą, jeżeli są członkami zarządu albo rady nadzorczej przedsiębiorstwa ubiegającego się o dostawę lub robotę, brać udziału w imieniu oferenta w czynnościach związanych z uzyskaniem dostawy lub roboty, z zawarciem umowy oraz jej wykonaniem dla urzędów lub zarządów, w których pełnili służbę.

(4) Nie wolno udzielać zamówienia na dostawę lub robotę osobom, których upadłość ogłoszono — przez czas trwania postępowania upadłościowego, lub co do których majątku otwarto postępowanie układowe; w przypadkach wyjątkowych ze względu na interes publiczny instancja wyższa władzy, urzędu lub władza nadzorcza zarządu ogłaszającego przetarg może zezwolić na udzielenie zamówienia na dostawę lub robotę osobom wyżej wymienionym.

(5) Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrami Skarbu oraz Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ustali w jakim zakresie można będzie udzielać zamówień na dostawy i roboty szkołom zawodowym lub osobom, które przedmioty dostawy i roboty wykonywają w szkołach zawodowych przy pomocy uczniów tych szkół.

§ 6. Udzielenie zamówienia na dostawę lub robotę następuje:

1) w drodze pisemnego przetargu ofertowego nieograniczonego lub ograniczonego, albo

2) w drodze publicznego przetargu ustnego, albo

3) z wolnej ręki, albo

4) przez zakup bezpośredni za zwykłym rachunkiem.

§ 7. Udzielenie zamówienia na dostawę lub robotę w sposób przewidziany w § 6 pkt 1), 2) oraz 3) następuje w drodze pisemnej umowy.

§ 8. Jeżeli dostawa obejmuje kilka grup artykułów, produkowanych przez różne gałęzie przemysłu, należy w wezwaniu do składania ofert zaznaczyć, czy na każdą grupę artykułów powinna być złożona oferta osobna.

§ 9. Przy ilościowo większych dostawach jednego rodzaju przedmiotów dopuszczalne jest składanie częściowych ofert na dostawę, jeżeli o tym podano w wezwaniu do składania ofert.

§ 10. Przed wezwaniem do składania ofert na roboty powinny być sporządzone kosztorysy urzędowe dla robót z wyjątkiem tylko tych przypadków, które oznaczy właściwy minister. Kosztorysy urzędowe są dostępne dla oferentów prócz cen, które stanowią tajemnicę urzędową.

§ 11. (1) Rozpisanie przetargu ofertowego ograniczonego i nieograniczonego oraz ogłoszenia publicznego przetargu ustnego, wybór oferty na podstawie wyników przetargu, udzielanie zamówień z wolnej ręki, dokonywanie zakupów bezpośrednich za zwykłym rachunkiem, zawieranie umów z dostawcami i przedsiębiorcami, nadzorowanie w okresie wykonywania dostawy lub roboty, wypłacanie należności dostawcom i przedsiębiorcom, przyjmowanie i zwracanie wadiów i kaucyj oraz udzielanie zaliczek uskuteczniają w imieniu i na rzecz podmiotów prawnych wyszczególnionych w § 1 te organa władz i urzędów, organa wojskowe, samorządu terytorialnego, które zostaną do tego upoważnione oraz kierownicy instytucyj prawa publicznego lub osoby działające z ich upoważnienia.

(2) Przeprowadzanie przetargów oraz przyjmowanie dostaw i robót powinno być uskuteczniane za pośrednictwem komisji do tego wyznaczonych. Zarządzenie właściwego ministra ustali skład i sposób powoływania komisji do przeprowadzenia przetargów i odbioru wykonanych robót i dostaw, określi prawa i obowiązki przewodniczących i członków tych komisji wreszcie ustali przypadki, w których przeprowadzanie przetargów i przyjmowanie dostaw lub robót będzie uskuteczniane jednoosobowo.

(3) Właściwy minister może uzależnić udzielenie zamówienia na dostawę lub robotę, przyjęcie wykonanej dostawy lub roboty od zatwierdzenia przez instancję wyższą bądź przez władzę nadzorczą organów władz, o których mowa w ust. (1). Funkcje te w stosunku do związków samorządu terytorialnego w rozumieniu rozporządzenia niniejszego spełnia jego organ stanowiący.

(4) Organom władz i urzędów, organom wojskowym, zarządom związków samorządu terytorialnego oraz kierownikom instytucyj prawa publicznego lub osobom działającym z ich upoważnienia, udzielającym zamówień na dostawę i robotę służy prawo powoływania biegłych zarówno spośród podległego im personelu, jak i spośród przedstawicieli nauki, biegłych sądowych, oraz biegłych zgłoszonych przez terytorialnie właściwe izby przemysłowo-handlowe, rzemieślnicze, rolnicze lub przez inne właściwe organizacje zawodowe.

§ 12. (1) W imieniu i na rzecz podmiotów prawnych wyszczególnionych w § 1 nie mo-

gą wykonywać czynności określonych w § 11 ust. (1) i (2), oraz być biegłymi:

1) osoby, które z oferentem, jego prawnym zastępcą lub osobami pełniącymi funkcje członków zarządu lub rad nadzorczych firm oferujących pozostają w związku małżeńskim albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii wstępnej lub zstępnej, bądź w linii bocznej do drugiego stopnia włącznie lub wreszcie w stosunku opieki, kurateli albo przysposobienia;

2) osoby, które w jakikolwiek sposób są zainteresowane materialnie w udzielaniu oferentowi zamówienia na dostawę lub robotę, bądź pozostają z nim w stosunku procesowym jako strona;

3) osoby, które z przedsiębiorstwem ubiegającym się o dostawę lub robotę pozostawały w stosunku najmu pracy albo też pełniły w nim funkcje członków zarządu lub rady nadzorczej, przed upływem 3 lat od chwili rozwiązania stosunku najmu pracy albo złożenia mandatu członka zarządu lub rady nadzorczej;

4) osoby, które są lub były przedstawicielami lub zastępcami prawnymi przedsiębiorstwa ubiegającego się o dostawę lub robotę, przed upływem 3 lat od chwili ustania przedstawicielstwa lub zastępstwa prawnego.

(2) W przypadku zajścia jednej z przeszkód wskazanych w ust. (1) właściwy organ władzy lub urzędu, właściwy organ wojskowy, członkowie zarządów związków samorządu terytorialnego oraz kierownicy instytucyj prawa publicznego obowiązani są zawiadomić o tym władzę przełożoną lub władzę nadzorczą, która wyznaczy zastępcę.

§ 13. (1) Jeżeli oferowana cena i pozostałe warunki są jednakowe, należy przy udzielaniu zamówienia na dostawę lub robotę przyznać pierwszeństwo rynkowi miejsca przeznaczenia dostawy lub wykonania roboty, przy czym przy dostawach i robotach wchodzących w zakres rzemiosła należy przyznać pierwszeństwo rzemieślniczym organizacjom o charakterze zarobkowym, następnie rzemieślnikom, wreszcie przemysłowcom.

(2) Przy udzielaniu zamówień na dostawę artykułów rolnych, w przypadku oferowania jednakowych cen i warunków przez kupców i rolników, bądź zrzeszenia rolników, należy przyznać pierwszeństwo rolnikom, następnie zaś zrzeszeniom rolniczym.

(3) W przypadku oferowania jednakowych warunków mogą być zamówienia na dostawę lub robotę podzielone pomiędzy poszczególnych oferentów, jeżeli zastrzeżono to w wezwaniu do składania ofert.

§ 14. (1) Zamówienia na dostawę lub robotę powinny być udzielane, o ile możności, w takim czasie, by ich wykonanie przypadało na tzw. sezony martwe. Zamówienia na dostawę artykułów rolnych należy, o ile możności, udzielać tak, aby ich wykonanie przypadało przede wszystkiem na sezony wzmożonej podaży, zwłaszcza w okresach bezpośrednio następujących po żniwach i wykopach. Wykonywanie dostawy lub roboty w sezonie martwym nie powinno w żadnym razie powodować powiększenie kosztów dostawy lub roboty jak również obniżenia ich jakości.

(2) Zamówienia na dostawy i roboty znaczniejszych rozmiarów, niezależnie od formy w jakiej są dokonywane, powinny być udzielane w ten sposób, aby możliwie równomiernie były uwzględnione potrzeby wszystkich okręgów gospodarczych Państwa. Bliższe postanowienia w tym względzie określą zarządzenia wydawane w trybie § 15.

§ 15. (1) W granicach rozporządzenia niniejszego właściwi ministrowie będą mogli wydawać w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Skarbu szczegółowe przepisy o dostawach i robotach dla podległych im działów, administracji państwowej oraz instytucji, będących pod ich nadzorem.

(2) Dla administracji ogólnej i samorządu terytorialnego przepisy takie wydawać może Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Skarbu tudzież z innymi interesowanymi ministrami.

(3) Minister Przemysłu i Handlu w zakresie produkcji przemysłowej, a Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu w zakresie produkcji rolnej, będzie wydawał ogólne wytyczne na każdy rok gospodarczy co do udzielania zamówień na te dostawy i roboty, które mają szczególne znaczenie ze względu na interesy gospodarcze danej gałęzi gospodarstwa narodowego. Wytyczne te, jeżeli chodzi o dostawy i roboty dla potrzeb wojska, będą wydawane w porozumieniu również z Ministrem Spraw Wojskowych.

(4) W wytycznych, o których mowa w ust. (3), ustalane będą również warunki udzielania zamówień zagranicą lub przedsiębiorstwom zagranicznym, zarejestrowanym w kraju, oraz określane będą sezony martwe poszczególnych grup przemysłu.

Rozdział II.

Pisemne przetargi ofertowe nieograniczone i ograniczone.

§ 16. (1) Pisemne przetargi ofertowe są nieograniczone i ograniczone.

(2) W zasadzie należy udzielać zamówienia na dostawę i robotę w drodze przetargu nieograniczonego.

(3) W drodze przetargu ograniczonego zasadniczo powierzane być mogą dostawy i roboty, jeżeli ze względu na zabytkowy charakter lub cechy artystyczne odnośnych przedmiotów lub ze względu na bezpieczeństwo Państwa dostawa lub robota może być wykonana tylko przez pewne przedsiębiorstwo, ponadto jeżeli przetarg nieograniczony nie da dodatniego wyniku, wreszcie w tych wszystkich przypadkach które w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu określi

właściwy minister w przepisach szczegółowych o dostawach i robotach, wydanych dla podległych mu działów administracji państwowej i instytucji, będących pod jego nadzorem.

§ 17. (1) Przetarg pisemny nieograniczony powinien być poprzedzony wezwaniem do składania ofert pisemnych, ogłoszonym co najmniej na 10 dni; dokładne terminy ogłaszania wezwania do składania ofert w zależności od rodzaju i wielkości dostawy lub roboty określą przepisy, wydane przez właściwego ministra.

(2) Zasadniczą treść wezwania należy ogłosić co najmniej w jednym z pism fachowych lub w jednym z ogólnych a najbardziej poczytnych pism w miejscowości, w której zarządzony został przetarg oraz należy wezwanie do składania ofert przesłać do wiadomości terytorialnie właściwej izbie przemysłowo-handlowej, rzemieślniczej, rolniczej lub innej właściwej organizacji zawodowej.

(3) Wezwanie do składania ofert powinno być przesłane do wiadomości również właściwej Izbie Kontroli jeżeli czynności danej instytucji podlegają jej kontroli.

(4) Ponadto przy dostawach i. robotach wartości od 50.000 zł należy ogłosić zasadniczą treść wezwania w Monitorze Polskim.

(5) Przy dostawach i robotach wartości ponad 500.000 zł należy ogłosić wezwanie do składania ofert w Monitorze Polskim, a treść zasadniczą wezwania w pismach wymienionych w ust. (2) oraz przynajmniej w dwóch dziennikach stołecznych.

(6) W ogłoszeniu, zawierającym treść zasadniczą wezwania do składania ofert, jeżeli ono podlega ogłoszeniu w Monitorze Polskim, należy powołać się na wezwanie tamże ogłoszone, podając datę i numer Monitora Polskiego, w którym wezwanie ogłoszono.

(7) Od chwili ogłoszenia wezwania do składania ofert, osoby interesowane mają prawo przeglądać pełny jego tekst oraz zaznajamiać się z warunkami dostawy lub roboty w urzędzie lub zarządzie, wskazanym w wezwaniu do składania ofert. Właściwe władze mogą nadto zarządzić aby i w innych urzędach jednocześnie z ogłoszeniem wezwania do składania ofert dostępne ono było do przejrzenia oraz aby umożliwione było zaznajomienie się z warunkami dostawy lub roboty.

(8) Interesowani mogą otrzymywać wezwania do składania ofert, a za zwrotem kosztów odpisy warunków dostawy lub roboty. Dopuszczalne jest sporządzenie odpisów przez interesowanych.

§ 18. (1) W wezwaniu do składania ofert należy podać:

1) nazwę i siedzibę władzy, urzędu lub zarządu, ogłaszającego wezwanie do składania ofert;

2) określenie przedmiotu dostawy lub roboty ze wskazaniem danych, potrzebnych do dokładnego zapoznania się z zakresem i jakością dostawy lub roboty;

3) czy dopuszczalne jest częściowe wykonanie dostawy lub roboty; w razie dopuszczalności częściowego wykonania dostawy lub roboty należy określić warunki składania ofert, a następnie wykonania dostawy lub roboty;

4) czy przy dostawach obejmujących kilka grup artykułów, produkowanych przez różne gałęzie przemysłu, mogą być oferty składane osobno na każdą grupę artykułów;

5) warunki ogólne i techniczne, mające obowiązywać przedsiębiorcę lub dostawcę;

6) zastrzeżenie co do możliwości rozszerzenia lub zmniejszenia dostawy bądź roboty z określeniem granic tych zmian;

7) inne specjalne warunki wykonania dostawy lub roboty;

8) przy większej liczbie dostawców lub przedsiębiorców, mających wspólnie wykonać dostawę lub robotę — wskazówki co do wzajemnego ich stosunku w zakresie wykonanią dostawy lub roboty, w zakresie odpowiedzialności itp.;

9) termin i miejsce, w których dostawa lub robota, albo poszczególne części tychże, powinny być wykonane, bądź rozpoczęte, ze wskazaniem rygorów;

10) żądanie wskazania sposobu i wysokości zaofiarowanego zabezpieczenia, zapewniającego wykonanie zamierzonej umowy o dostawę lub robotę;

11) określenie formy składanych ofert, lub też jeżeli to jest możliwe i wskazane, wzór oferty, bądź wiadomość gdzie można taki wzór otrzymać;

12) w razie potrzeby, że oferta powinna zawierać szczegółowe zestawienie kosztorysu, jak również, jeżeli jakość przedmiotu lub roboty na to zezwala, że oferta powinna podawać wagę, cenę jednostkową, wreszcie ogólną sumę, oznaczoną cyframi i wyrazami;

13) miejsce i termin składania ofert;

14) wysokość wadium, oraz sposób jego złożenia;

15) że do oferty powinien być załączony uwierzytelniony odpis świadectwa lub dowodu wymienionego w § 3 oraz kwit na złożone wadium lub dowód zwolnienia od złożenia wadium, i że wadium to podlega zwrotowi po ukończeniu przetargu w razie odrzucenia oferty, a po podpisaniu umowy i po złożeniu przewidzianego w umowie zabezpieczenia należytego jej wykonania w razie utrzymania się oferenta przy przetargu;

16) dokładne oznaczenie czasu, przez który obowiązuje złożona oferta pod rygorem utraty wadium, przy czym, w razie dopuszczalności, należy zaznaczyć, że oferent powinien sam ustalić termin ważności swej oferty, jeżeli nie może przyjąć oznaczonego terminu;

17) że składanie ofert, ich zmiana i ich cofnięcie jest dopuszczalne przed terminem rozpoczęcia **przetargu;**

18) skutki prawne w przypadku uchylenia się oferenta, który utrzymał się przy przetargu, od podpisania umowy albo od złożenia zabezpieczenia należytego wykonania dostawy lub roboty, przy czym należy te skutki prawne osobno wskazać odnośnie do oferenta, który złożył wadium, a osobno odnośnie do oferenta, który został częściowo lub całkowicie zwolniony od składania wadium;

19) miejsce i termin rozpoczęcia przetargu;

20) władzę, urząd lub zarząd i godziny, w których interesowani mogą zaznajamiać się z warunkami dostawy lub roboty, jak również otrzymywać, za zwrotem kosztów, potrzebne odpisy lub też sporządzać notatki;

21) w razie potrzeby, czy dostawa lub robota może być podzielona oraz czy dopuszczalne jest składanie częściowych ofert;

22) że władzy, urzędowi lub zarządowi służy prawo wyboru dostawcy lub przedsiębiorcy bez względu na cenę, a także prawo uznania, że przetarg nie dał wyniku;

23) czy należność za wykonaną i przyjętą dostawę lub robotę będzie na podstawie sprawdzonych i przyjętych rachunków wypłacana dostawcom i przedsiębiorcom najpóźniej w ciągu 21 dni, licząc od dnia złożenia rachunków, czy też będzie regulowana odmiennie.

(2) W wezwaniu do składania ofert nie mogą być podawane ceny orientacyjne.

§ 19. (1) Oferta powinna zawierać:

1) imię, nazwisko, firmę i dokładny adres oferenta, oraz datę sporządzenia oferty;

2) wyszczególnienie załączonych wzorów, próbek, planów itp.;

3) oświadczenie, że oferent zapoznał się ze wskazanymi w wezwaniu do składania ofert warunkami, próbkami, planami oraz z innymi szczegółami, dotyczącymi dostawy lub roboty, będącej przedmiotem ogłoszonego przetargu;

4) wyszczególnienie, stosownie do wezwania, cen i sum w cyfrach i wyrazach, jako też, jeżeli to jest wymagane, wskazanie cen jednostkowych, tudzież oświadczenie, czy ceny te należy rozumieć wraz z należnościami ubocznymi; w przeciwnym zaś przypadku oferta powinna zawierać dokładne obliczenie żądanego wynagrodzenia za tego rodzaju uboczne świadczenia;

5) oświadczenie oferentów, wnoszących wspólną ofertę, że zobowiązania ich co do oferty oraz co do wykonania dostawy lub roboty są solidarne;

6) oświadczenie, że oferent uważa się za związanego ofertą do terminu ważności oferty, wskazanego w wezwaniu do składania ofert, pod rygorem utraty wadium i że pod tymże rygorem zobowiązuje się, w razie utrzymania się przy przetargu, podpisać umowę oraz złożyć zabezpieczenie należytego jej wykonania;

7) do oferty powinien być załączony odpis świadectwa lub dowodu wymienionego w § 3 oraz dowód złożenia wadium lub dowód zwolnienia od obowiązku złożenia wadium; jeżeli przedsiębiorstwo oferenta w myśl przepisów obowiązujących podlega zarejestrowaniu, należy powołać się na liczbę rejestru; władza, urząd lub zarząd, ogłaszający przetarg, może zażądać od oferenta aktualnego wypisu z rejestru handlowego lub jego odpisu;

8) wskazanie sposobu i wysokości zaofiarowanego zabezpieczenia wykonania dostawy lub roboty, oraz terminy jego przedstawienia lub złożenia.

(2) Ofertę należy napisać w jednym ciągu, nie zostawiając miejsc niewypełnionych, i zaopatrzyć na końcu własnoręcznym podpisem oferenta bądź osób, mających prawo zaciągać zobowiązania w jego imieniu. Wyskrobywania w ofertach są niedopuszczalne, poprawki zaś należy omówić w uwadze, zaopatrzonej własnoręcznym podpisem oferenta lub osoby upoważnionej. Poprawki liczb i cyfr należy napisać wyrazami.

(3) Władza, urząd lub zarząd, ogłaszający przetarg, może zażądać od oferentów złożenia bilansu za ostatni rok gospodarczy.

§ 20. (1) Wniesienie oferty powinno być poparte złożeniem przepisanego wadium.

(2) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu oraz właściwymi ministrami ustali formę i sposób składania wadium oraz określi przypadki przyjmowania mniejszego wadium lub też całkowitego zwolnienia od składania wadium.

(3) Rodzaje przedmiotów przyjmowanych jako wadia będą podawane do wiadomości poszczególnych władz, urzędów i zarządów w drodze okólników Ministra Skarbu, ogłaszanych w Monitorze Polskim.

§ 21. (1) Oferta powinna być złożona lub nadesłana władzy, urzędowi lub zarządowi ogłaszającemu przetarg przed terminem rozpoczęcia przetargu, oznaczonym w wezwaniu do składania ofert.

(2) Oferent może cofnąć ofertę przed terminem wskazanym w wezwaniu do składania ofert jako terminem rozpoczęcia przetargu; w tym przypadku wadium powinno być zwrócone niezwłocznie po zamknięciu przetargu.

(3) Oferent może zmienić ofertę przed rozpoczęciem przetargu.

(4) Jeżeli oferta będzie cofnięta lub zmieniona po rozpoczęciu przetargu, wówczas złożone wadium przepada na rzecz ogłaszającego przetarg.

(5) Jeżeli oferent, który został zwolniony od składania wadium częściowo lub całkowicie, cofnie lub zmieni ofertę po rozpoczęciu przetargu albo, w przypadku utrzymania się przy przetargu, uchyli się od podpisania umowy, wówczas obowiązany jest do uiszczenia sumy, równej wysokości wadium, ustanowionego dla danej dostawy lub roboty, z odsetkami prawnymi od daty zakończenia przetargu do dnia uiszczenia.

(6) W przypadku utrzymania się przy przetargu oferent powinien w terminie wskazanym w myśl § 31 podpisać umowę na dostawę lub robotę, objętą przetargiem, oraz złożyć lub przedstawić zabezpieczenie, zapewniające należyte jej wykonanie.

(7) Uchylenie się od podpisania w terminie umowy, lub niezłożenie w terminie zabezpieczenia, zapewniającego należyte jej wykonanie, powoduje rozwiązanie stosunku prawnego z oferentem z utratą przez niego wadium.

(8) Jeżeli władza, urząd lub zarząd, który ogłosił przetarg i zawiadomił oferenta o przyjęciu oferty, zmieni warunki dostawy lub roboty, podane w wezwaniu do składania ofert lub też ustalone z oferentem przy wyborze oferty, oferent ma prawo uchylić się od podpisania umowy.

(9) Na sumach, walorach czy prawach majątkowych, stanowiących zabezpieczenie należytego wykonania umowy, będzie służyło podmiotom prawnym wymienionym w § 1 pierwszeństwo zaspokojenia.

§ 22. Składanie lub przesyłanie oferty jak również jej zmiany lub cofnięcie powinno być dokonane w następujący sposób:

1) ofertę należy składać w nieprzejrzystej i zalakowanej kopercie; na kopercie należy umieścić napis: „oferta przetargowa na dostawę. . . (na robotę . . .)", albo: „zmiana oferty przetargowej na dostawę . . . (na robotę. . .)", albo: „cofnięcie oferty przetargowej na dostawę. . . . (robotę . . . .)"; załączniki do oferty, które nie mogą być umieszczone w kopercie z ofertą, jak np. większe próbki, należy opakować odrębnie, na opakowaniu nie umieszczając nazwiska bądź firmy oferenta, i zalakować; wewnątrz na załączniku należy podać nazwisko lub firmę oferenta, zewnątrz zaś na opakowaniu należy umieścić napis: „załącznik do oferty przetargowej na dostawę. . . (na robotę . . . .)", albo: „załącznik do zmienionej oferty przetargowej na dostawę . . . . . (na robotę. . . .)"; niedopuszczalne jest ani pisemne ani ustne podawanie nazwiska, bądź firmy oferenta, ani też umieszczanie jakichkolwiek znaków rozpoznawczych na kopercie zawierającej ofertę lub na opakowaniu zawierającym załączniki do oferty; pieczęć użyta do lakowania koperty, zawierającej ofertę, lub opakowania, zawierającego załączniki do oferty, nie może ujawniać pochodzenia oferty;

2) kopertę z ofertą oraz kopertę zawierającą jej zmianę lub cofnięcie należy wrzucać do specjalnie w tym celu urządzonych skrzynek, które każda władza, urząd lub zarząd rozpisujący przetarg powinien umieścić w miejscu dostępnym dla oferentów; tamże należy składać, niezwłocznie po otrzymaniu, oferty nadsyłane pocztą; skrzynka do ofert powinna być zaopatrzona w dwa odmienne zamki lub plomby lub pieczęcie lakowe i posiadać zabezpieczenie uniemożliwiające wyjęcie oferty przez otwór do jej wrzucania; klucze, plombownice lub pieczęcie przechowują osoby wyznaczone do tego;

3) w razie przesyłania oferty pocztą należy kopertę z ofertą opatrzyć napisem podanym w pkt 1) i włożyć do drugiej koperty opatrzonej adresem władzy, urzędu lub zarządu, rozpisującego przetarg; na kopertach nie należy umieszczać ani imienia i nazwiska, ani adresu nadawcy.

§ 23. Rozpoczęcie przetargu odbywa się w miejscu i czasie wskazanym w wezwaniu do składania ofert. Zakres działania komisyj przeprowadzających przetarg obejmuje:

1) stwierdzenie prawidłowości ogłoszenia przetargu;

2) zbadanie nienaruszalności skrzynki z ofertami;

3) zbadanie nienaruszalności kopert i ich zewnętrznego wyglądu;

4) otwarcie wniesionych ofert i zaopatrzenie każdej oferty bieżącym numerem;

5) stwierdzenie, które oferty są nieważne i wymienienie tych ofert z podaniem powodów nieważności;

6) odczytanie ofert nadających się do rozpatrzenia przy wymienieniu oferenta i oferowanej ceny; również ogłasza się, które oferty zostały cofnięte;

7) spisanie protokołu z przebiegu przetargu; protokół podpisuje przewodniczący i sekretarz.

§ 24. Na przetargu mogą być obecni delegaci Kontroli Państwowej oraz oferenci lub ich upoważnieni przedstawiciele.

§ 25. Nieważne są w szczególności następujące oferty:

1) nie odpowiadające zasadniczym wymaganiom przepisów § 19, 20, 21 i 22 pkt 1);

2) wniesione przez osoby nie odpowiadające warunkom wymienionym w § 3;

3) wniesione przez osoby wymienione w § 5;

4) spóźnione;

5) nie zawierające wyraźnych i ostatecznych cen;

6) złożone ustnie, telegraficznie lub telefonicznie, z wyjątkiem ofert telegraficznie złożonych na metale półszlachetne, jeżeli to było przewidziane w wezwaniu do składania ofert;

7) zawierające nieomówione przekreślenia, poprawki, omyłki lub niejasności.

§ 26. (1) Z ofert nadających się do rozpatrzenia władza, urząd lub zarząd wybiera ofertę, biorąc pod uwagę całokształt warunków zgłoszonych przez oferentów, jakość oferowanych przedmiotów lub roboty, jako też solidność i pewność oferentów oraz ich uzdolnienie i techniczne przygotowanie do wykonania dostawy lub roboty, wreszcie ich zasoby finansowe. Przez solidność należy rozumieć również wywiązywanie się oferentów ze zobowiązań wobec swoich pracowników. Wybór oferty powinien być pisemnie umotywowany.

(2) Przy ocenie poszczególnych ofert ceny oferowane, zarówno ogólne, jak i jednostkowe porowane, zarówno ogólne, jak i jednostkowe powinny być nadto porównywane z cenami rynkowymi, a w ich braku z cenami poprzednich albo podobnych dostaw lub robót.

§ 27. (1) Należy uznać, że przetarg nie dał wyniku dodatniego w przypadku:

1) braku co najmniej dwóch ważnych ofert,

2) ustalenia, że żadna z rozpatrywanych ofert nie nadaje się do przyjęcia.

(2) Powzięta decyzja powinna być uzasadniona na piśmie. O tej decyzji powiadamia się oferentów.

§ 28. Jeżeli władza, urząd lub zarząd ogłaszający przetarg nie zna oferenta z poprzednio wykonanych dostaw lub robót, wówczas przed powzięciem decyzji powinna zebrać możliwie wyczerpujące wiadomości o uzdolnieniu oferenta do wykonania dostawy lub roboty i o jego sumienności i solidności.

§ 29. (1) Po przetargu władza, urząd lub zarząd ogłaszający przetarg nie może ani przeprowadzać dodatkowych ustnych przetargów ani żądać obniżenia ceny.

(2) W przypadkach szczególnych, gdy wynik przetargu jest niezadowalający lub gdy sumy ogólne ofert na roboty są wyższe od sumy kosztorysu urzędowego, może być zarządzone przeprowadzenie dodatkowego przetargu ustnego lub pisemnego pomiędzy co najmniej 2 wybranymi oferentami, którzy zaofiarowali najdogodniejsze warunki. Odnośna decyzja powinna być rzeczowo uzasadniona.

§ 30. Oferent, którego oferta została odrzucona, lub w części przyjęta, jednakże bez zmiany warunków dostawy lub roboty, nie może mieć z tego tytułu żadnych roszczeń do podmiotów prawnych wymienionych w § 1.

§ 31. (1) W ciągu trzech dni, licząc od dnia powzięcia decyzji o przyjęciu oferty, bądź od dnia otrzymania decyzji w tej sprawie władzy wyższej lub nadzorczej, władza, urząd lub zarząd, który ogłosił przetarg, zawiadamia pisemnie oferenta o wyborze jego oferty, wzywając go równocześnie do stawienia się w oznaczonym czasie i miejscu celem spisania i podpisania umowy.

(2) W wezwaniu tym, które powinno być doręczone przed upływem okresu czasu obowiązywania oferty, termin do spisania i podpisania umowy nie może przekraczać dni 28, licząc od daty doręczenia wezwania.

(3) W wezwaniu należy również wskazać oferentowi skutki, jakie pociąga za sobą uchylenie się od podpisania umowy, stosownie do § 21 ust. (7).

(4) Władza, urząd lub zarząd, który ogłosił przetarg, zawiadamia w terminie podanym w ust. (1) również oferentów, którzy nie utrzymali się przy przetargu, o odrzuceniu ich ofert, stawiając zarazem wadia do ich dyspozycji; oferentom tym będą podawane nazwiska tych oferentów, których oferty przyjęto.

§ 32. (1) Przepisy, zawarte w paragrafach od 16 do 31 włącznie, stosuje się odpowiednio do przetargów ograniczonych, przy czym zamiast publicznego wezwania do składania ofert rozsyła się imienne wezwania do składania ofert.

(2) Do przetargu ograniczonego powinno być wezwanych co najmniej 5 osób; w liczbie tej, jeżeli chodzi o dostawy lub roboty w zakresie rzemiosła, należy wezwać do składania ofert organizację rzemieślniczą o charakterze zarobkowym. Wezwanie to powinno nastąpić za pośrednictwem właściwej terytorialnie izby rzemieślniczej. Ograniczyć się wezwaniem mniejszej liczby osób do przetargu można jedynie w przypadku braku 5 osób, które mogłyby należycie wykonać dostawę lub robotę. Do ważności przetargu ograniczonego konieczne jest złożenie co najmniej dwóch ważnych ofert.

(3) Jeżeli przetarg ograniczony nie dał wyniku dodatniego, instancja wyższa władzy, urzędu bądź władza nadzorcza zarządu ogłaszającego przetarg rozstrzyga, czy ma się odbyć powtórny przetarg ograniczony, czy też ma być udzielone zamówienie z wolnej ręki.

Rozdział III.

Publiczny przetarg ustny.

§ 33. Udzielenie zamówienia na dostawę lub robotę w drodze publicznego przetargu ustnego jest dopuszczalne jedynie wówczas, gdy pożądany jest udział oferentów z szerszych warstw ludności, a wartość dostawy lub roboty nie przekracza sumy 5.000 zł.

§ 34. (1) Przy publicznym przetargu ustnym stosuje się odpowiednio przepisy o pisemnym przetargu ofertowym nieograniczonym z następującymi zmianami:

1) ogłoszenie o przetargu należy umieścić na urzędowej tablicy władzy, urzędu lub zarządu, ogłaszającego przetarg, oraz przesłać do wiadomości terytorialnie właściwej izbie przemysłowo-handlowej, rolniczej lub rzemieślniczej; można je nadto umieścić w jednym z poczytniejszych pism codziennych lub podać do wiadomości publicznej w inny sposób, odpowiadający miejscowym zwyczajom, jeżeli to jest wskazane dla osiągnięcia pomyślnego wyniku przetargu;

2) na początku przetargu należy odczytać warunki przetargowe wobec oferentów biorących udział w przetargu, co należy uwidocznić w protokole przetargowym;

3) oferenci powinni zgłosić się na przetarg osobiście lub za pośrednictwem pełnomocników, posiadających pełnomocnictwa pisemne, i powinni złożyć przewidziane wadium; przedstawiciele przedsiębiorstw, podlegających wpisaniu do rejestru handlowego, powinni powołać się na liczbę rejestru; na żądanie powinni przedstawić wypis aktualny z rejestru handlowego;

4) oferenci zgłaszają ustnie w czasie przetargu kolejno coraz niższe ceny dostawy lub roboty, dopóki mimo trzykrotnego wywołania nie ma dalszego zgłoszenia; ceny kolejno oferowane powinny być wpisane w protokole przetargu.

(2) Po zakończeniu przetargu podpisują protokół również obecni oferenci, których oferty nie zostały od razu odrzucone. Przez podpisanie protokołu oferenci są związani ofertą do terminu, przewidzianego w ogłoszeniu o przetargu, oferent zaś, którego oferta zostanie wybrana — do czasu podpisania umowy, wszyscy pod rygorami, przewidzianymi w § 21.

§ 35. Bezpośrednio po przetargu, a w każdym razie nie później niż w ciągu dni 14, zwraca się wadium oferentom, których oferty zostały odrzucone; wadium zaś oferentów, których oferty nie zostały odrzucone, zatrzymuje się do czasu zawarcia umowy z oferentem lub powzięcia decyzji o odrzuceniu oferty.

Rozdział IV.

Zamówienia z wolnej ręki.

§ 36. Udzielenie zamówienia na dostawę lub robotę z wolnej ręki polega na powierzeniu dostawy lub roboty w drodze porozumienia się władzy, urzędu lub zarządu z osobą lub osobami, posiadającymi warunki do udzielania im zamówienia na dostawę lub robotę.

§ 37. (1) Z wolnej ręki mogą być udzielane zamówienia na dostawę lub robotę w następujących przypadkach wyjątkowych:

1) jeżeli zachodzi nieprzewidziana a umotywowana konieczność natychmiastowego wykonania dostawy lub roboty;

2) jeżeli odbycie przetargu może ujawnić tajemnicę państwową lub wojskową;

3) jeżeli zamówienie jest konieczne dla celów badań naukowych lub doświadczalnych, lub też jeżeli chodzi o zamówienie w wyniku prac konkursowych;

4) jeżeli przedmiotem zamówienia jest dostawa lub robota, której wykonanie ze względu na jej wyjątkowo specjalny charakter może być uskutecznione tylko przez pewną osobę fizyczną lub prawną;

5) jeżeli przedmiot zamówienia jest produkowany przez przedsiębiorcę na prawach wyłączności lub znajduje się pod ochroną patentu, albo ma cenę urzędowo ustaloną;

6) jeżeli przetarg ograniczony nie dał wyniku dodatniego, a instancja wyższa (władza nadzorcza) władzy, urzędu bądź zarządu ogłaszającego przetarg rozstrzygnęła, że ma być udzielone zamówienie z wolnej ręki (§ 32 ust. (3));

7) jeżeli w czasie wykonywania dostawy lub roboty okaże się konieczne wykonanie przez tego samego dostawcę lub przedsiębiorcę pewnych związanych z nimi dodatkowych świadczeń nie przewidzianych umową, a wartość roboty lub dostawy dodatkowej nie przekracza 25% wartości pierwotnej dostawy lub roboty;

8) jeżeli wskutek niedotrzymania umowy przez dostawcę lub przedsiębiorcę władza, urząd lub zarząd zmuszony jest do powierzenia osobie trzeciej wykończenia udzielonego zamówienia, a z braku czasu niemożliwe jest ogłoszenie przetargu;

9) jeżeli wartość zamówienia na dostawę lub robotę nie przekracza kwoty ustalonej przez właściwego ministra;

10) jeżeli udzielenie zamówienia jest konieczne ze względu na położenie gospodarcze pewnej gałęzi wytwórczości; w tym przypadku zamówienie z wolnej ręki będzie udzielone na zarządzenie właściwego ministra w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Skarbu, a z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu i Handlu jako też Skarbu dla dostaw produkcji rolnej;

11) jeżeli chodzi o zakup zboża i innych produktów rolnych dla potrzeb wojska;

12) jeżeli chodzi o dostawy lub roboty wykonywane przez zakłady kary dla potrzeb Ministerstwa Sprawiedliwości, lub przez wojskowe zakłady kary dla potrzeb Ministerstwa Spraw Wojskowych;

13) jeżeli chodzi o dostawy lub roboty wykonywane przez szkoły dla potrzeb administracji szkolnej.

(2) Właściwy minister może zezwalać na udzielenie zamówień z wolnej ręki osobie fizycznej lub prawnej, która specjalnie dla dostaw na rzecz podmiotów prawnych wyszczególnionych w § 1 uruchomiła wytwórnię przedmiotów, jeżeli przedmioty te uprzednio nie były wyrabiane w kraju, lub która przyjęła na siebie specjalne obowiązki podyktowane interesem Państwa.

§ 38. (1) W przypadkach przewidzianych w § 37 następuje udzielenie zamówienia na dostawę lub robotę z wolnej ręki, jeżeli oferowana cena nie jest wyższa od ceny rynkowej lub giełdowej odpowiadającej miejscowym stosunkom gospodarczym.

(2) Przekroczenie tej ceny dopuszczalne jest tylko w wyjątkowych przypadkach i musi być szczegółowo uzasadnione.

(3) Jeżeli dla przedmiotów dostawy lub pewnej kategorii robót nie istnieją ceny giełdowe, rynkowe ani też ceny właściwe miejscowym stosunkom gospodarczym, — władza, urząd lub zarząd, oddający dostawę lub robotę z wolnej ręki, powołuje specjalną komisję, która z udziałem rzeczoznawców ustala protokolarnie na podstawie badań i kalkulacji ceny maksymalne dla danej dostawy lub roboty. Skład oraz zakres działania takiej komisji określi zarządzenie właściwego ministra w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, a w zakresie produkcji rolnej w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

Rozdział V.

Zakupy bezpośrednie za zwykłym rachunkiem.

§ 39. (1) Zakup bezpośredni za zwykłym rachunkiem polega na uskutecznieniu dostawy lub roboty w drodze ustnej umowy.

(2) Zakupy bezpośrednie za zwykłym rachunkiem dozwolone są w przypadkach, gdy ogólna wartość całej dostawy lub roboty nie przekracza kwoty zł 1.000.

Rozdział VI.

Umowy.

§ 40. (1) Umowa o udzielanie zamówienia na dostawę lub robotę powinna w szczególności zawierać:

1) dokładne oznaczenie obu umawiających się stron, a w szczególności imię, nazwisko, firmę i dokładny adres, oraz jeżeli chodzi o kupca rejestrowego, powołanie się na liczbę rejestru handlowego;

2) dokładne określenie przedmiotu dostawy lub roboty wraz ze wszystkimi szczegółowymi warunkami wykonania i technicznym opisem, oraz, w razie potrzeby, zastrzeżenie ograniczenia lub rozszerzenia dostawy albo roboty z określeniem granic tych zmian;

3) umówioną cenę za dostawę lub robotę;

4) termin rozpoczęcia i ukończenia dostawy lub roboty oraz, w razie potrzeby, terminy rozpoczęcia i ukończenia poszczególnych części dostawy lub roboty;

5) odszkodowanie umowne za niedotrzymanie bądź samej umowy, bądź terminu ostatecznego lub terminów poszczególnych wykonania dostawy lub roboty, bądź też rozpoczęcia i wykonania poszczególnych części dostawy lub roboty;

6) postanowienie, że władza, urząd lub zarząd, udzielający zamówienia na dostawę lub robotę, może domagać się odszkodowania, przewyższającego odszkodowanie umowne, przy zastowaniu art. 84 § 2 kodeksu zobowiązań;

7) warunek, że jeżeli umowa nie będzie wykonana w terminie oznaczonym w umowie z winy dostawcy lub przedsiębiorcy, władza, urząd lub zarząd, udzielający zamówienie na dostawę lub robotę, ma prawo albo odstąpić od umowy, albo też wyznaczyć odpowiedni termin dodatkowy do wykonania umowy, nie zwalniając dostawcy lub przedsiębiorcy od obowiązku uiszczenia odszkodowania umownego za zwłokę, albo też wykonać lub powierzyć osobie trzeciej wykonanie prac, przewidzianych w umowie, na rachunek dostawy lub przedsiębiorcy;

8) sposób i wysokość zabezpieczenia należytego wykonania wyrunków umowy, i ewentualnie wysokość i warunki ściągania i zwrotu kaucji dodatkowych (rat kolaudacyjnych), ulegających potrąceniu przy zaliczkowych wypłatach za dostawę lub robotę;

9) warunki, sposób, miejsce i termin przyjęcia, bądź odrzucenia wykonanej dostawy lub roboty;

10) warunki, sposób i termin sprawdzenia rachunków za wykonaną dostawę lub robotę;

11) terminy i sposoby wypłacenia należności za wykonaną dostawę lub robotę;

12) postanowienia o obowiązku uiszczenia przez dostawcę lub przedsiębiorcę opłaty stemplowej;

13) zastrzeżenie, że bez wyraźnej pisemnej zgody władzy, urzędu lub zarządu zawierającego umowę, dostawca lub przedsiębiorca nie ma prawa powierzać wykonania umowy innej osobie, bądź w całości, bądź w części, a wierzytelności, przypadające dostawcy lub przedsiębiorcy z tytułu wykonanej dostawy lub roboty, nie mogą być przelewane przed przeprowadzeniem ostatecznego rozrachunku, wynikającego z umowy;

14) określenie sądów właściwych do rozstrzygania sporów.

(2) Ponadto umowa może zawierać inne postanowienia i rygory.

(3) Umowa ze wskazanymi w niej załącznikami stanowi jedną całość.

(4) Przed podpisaniem umowy powinno być złożone przez dostawcę lub przedsiębiorcę zabezpieczenie wykonania umowy.

(5) Oryginał zawartej umowy lub jej wypis, w przypadku sporządzenia przez notariusza, przechowuje władza, urząd lub zarząd, który udzielił zamówienia na dostawę lub robotę, dostawca zaś lub przedsiębiorca otrzymuje uwierzytelniony jej odpis lub wypis.

(6) Zamówienia dodatkowe lub zmiany umowy powinny być spisane w umowach dodatkowych.

§ 41. (1) Wysokość odszkodowania umownego zastrzeżonego w umowie w myśl § 40 ust. (1) pkt 5) powinna być ustalona w zależności od wartości dostawy lub roboty oraz ich znaczenia, przy czym jednak w przypadku:

1) niedotrzymania umowy, nie może ona być niższa niż 3%, ani też wyższa niż 15% wartości dostawy lub roboty, o ile rzeczywiste szkody nie są wyższe;

2) opóźnienia terminu ostatecznego lub terminów poszczególnych wykonania dostawy lub roboty bądź rozpoczęcia lub wykonania poszczególnych części dostawy lub roboty nie może ona za każdy dzień zwłoki z wyłączeniem niedziel i dni świątecznych przekraczać 0,4% wartości niewykonanych w terminie dostawy lub roboty, o ile rzeczywiste szkody nie są wyższe.

(2) W przypadkach, w których zwłoka w wykonaniu części dostawy lub roboty uniemożliwia wykorzystanie w całości dostawy lub roboty, odszkodowanie umowne może być ustalone w stosunku do wartości całej dostawy lub roboty w wysokości nie wyższej niż 0,1% za każdy dzień zwłoki z wyłączeniem niedziel i dni świątecznych.

(3) Władza, urząd lub zarząd udzielający zamówienia na dostawę lub robotę, może bądź przedłużyć termin wykonania umowy bez zastosowania postanowień o odszkodowaniu umownym, bądź odszkodowanie umowne umorzyć, jeżeli nie poniósł straty z powodu niedotrzymania terminu, a wyższa instancja tejże władzy lub urzędu

bądź władza nadzorcza tegoż zarządu udzieli na to zgody.

Rozdział VII.

Przyjmowanie wykonanych dostaw i robót oraz regulowanie rachunków.

§ 42. (1) Warunki, sposób i terminy częściowego i ostatecznego odbioru dostaw i robót ustalą właściwi ministrowie w zarządzeniach, wydanych w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Skarbu.

(2) Z każdej czynności odbiorczej należy sporządzić szczegółowy protokół, który powinien zawierać decyzję o przyjęciu albo odrzuceniu bezwarunkowym lub warunkowym wykonanej dostawy lub roboty, bądź wniosek o przyjęcie lub odrzucenie, jeżeli decyzja w tej mierze jest zastrzeżona instancji wyższej.

(3) Dostawca lub przedsiębiorca ma prawo wnieść do protokołu swe zastrzeżenia.

(4) Protokół podpisuje również dostawca lub przedsiębiorca, poza przypadkami, w których zapadła decyzja o bezwarunkowym przyjęciu wykonanej dostawy lub roboty.

(5) Dostawca lub przedsiębiorca może otrzymać za dowodem doręczenia uwierzytelniony odpis protokółu odbiorczego.

§ 43. (1) Należność za wykonaną i przyjętą część lub całą dostawę lub robotę należy wypłacać dostawcom lub przedsiębiorcom na podstawie sprawdzonych i przyjętych rachunków, jeżeli nie umówiono innego terminu płatności, najpóźniej w ciągu 21 dni, licząc od dnia złożenia rachunków sporządzonych na podstawie przyjęcia dostawy lub roboty.

(2) Właściwi ministrowie w drodze zarządzeń, wydanych w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Skarbu, ustalą w jakich przypadkach mają być pobierane dodatkowe kaucje (raty kolaudacyjne) i określają wysokość i sposób pobierania oraz zwrotu tych dodatkowych kaucji. W tej samej drodze zostaną ustalone zasady częściowego opłacania dostaw i robót, których wykonanie trwa przez dłuższy czas na podstawie rachunków bieżących, przedstawianych w czasie wykonywania dostaw lub robót.

(3) Przy częściowych dostawach i robotach, zastrzeżonych w umowie, należy zawsze osobno zestawiać rachunki i osobno uiszczać całkowitą, przypadającą za nie należność.

(4) Dokonane częściowo wypłaty nie powodują utraty możności potrącenia ewentualnych poprzednich nadpłat z zabezpieczenia, zapewniającego wykonanie umowy i należności końcowych dostawcy lub przedsiębiorcy, ani też możności żądania zwrotu dokonanych nadpłat po wykonanej już dostawie lub robocie w granicach terminów, określonych w ustawach. Jeżeli z tym samym dostawcą lub przedsiębiorcą zawarto kilka odrębnych umów, będących w toku wykonania, nadpłaty, dokonane ewentualnie przy rozrachunkach z umów poprzednich, mogą być potrącane z należności i zabepieczenia wykonania umowy z tytułu umów, będących w toku wykonania.

§ 44. (1) Wydawanie zaliczek przed rozpoczęciem dostawy lub roboty w zasadzie jest niedopuszczalne. Wyjątkowo zaliczki mogą być przewidziane w umowach i udzielane jedynie za zezwoleniem instancji wyższej lub władzy nadzorczej tego urzędu, władzy lub zarządu, który udzielił zamówienia na dostawę lub robotę.

(2) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, a w zakresie spraw samorządu terytorialnego z Ministrem Spraw Wewnętrznych, ureguluje w drodze zarządzenia sprawę zaliczek, sposobu i formy ich zabezpieczenia oraz oprocentowania jak również sprawę zabezpieczenia wykonania umowy.

Rozdział VIII.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 45. Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc obowiązującą wszelkie dotychczasowe przepisy prawne o dostawach i robotach dla podmiotów prawnych wyszczególnionych w § 1.

§ 46. Przepisy rozporządzenia niniejszego nie naruszają obowiązujących przepisów prawa cywilnego.

§ 47. Przepisy rozporządzenia niniejszego nie mają zastosowania do dostaw i robót, na które umowy zawarto przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego.

§ 48. (1) Rozporządzenie niniejsze nie dotyczy zamówień na dostawy i roboty, których dokonywa się na miejscu za granicą na rzecz podmiotów prawnych, wymienionych w § 1 i mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

(2) Odnośne przepisy wyda, w razie potrzeby, właściwy minister w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Skarbu.

§ 49. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu oraz innym właściwym ministrom.

§ 50. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia.

---

z 1 marca Nr 14 Rok 1937

Poz. 93. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 lutego 1937 r. w sprawie tymczasowego wprowadzenia w życie postanowień podpisanej w Warszawie dnia 20 lutego 1937 r. umowy między Rzecząpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką w sprawie przedłużenia umowy gospodarczej między Rzecząpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką z dnia 4 listopada 1935 r.

Poz. 94. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 lutego 1937 r. w sprawie tymczasowego wprowadzenia w życie postanowień podpisanego w Warszawie dnia 18 lutego

1937 r. protokołu dodatkowego do konwencji handlowej i nawigacyjnej między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Czeskosłowacką, podpisanej w Pradze dnia 10 lutego 1934 r.

Poz. 95. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości oraz Ministra Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Skarbu, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Przemysłu i Handlu z dnia 17 lutego 1937 r. o zmianie okręgu Sądu Pracy w Wilnie.

z 2 marca Nr 15 Rok 1937

Poz. 96. Ustawa z dnia 24 lutego 1937 r. o inwestycjach z funduszów państwowych w r. 1937.

Poz. 97. Ustawa z dnia 24 lutego 1937 r. o dotacjach na rzecz Funduszu Obrony Narodowej.

Poz. 98. Ustawa z dnia 24 lutego 1937 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o wypuszczeniu biletów skarbowych.

Poz. 99. Rozporządzenie Ministrów: Spraw Wojskowych i Opieki Społecznej z dnia 10 lutego 1937 r. wydane co do § 5 w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu i Handlu oraz Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, a co do §§ 11 — 22 w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, w sprawie wykonania dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 września 1936 r. o służbie pracy młodzieży.

Na podstawie art. 4, 11 i 17 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 września 1936 r. o służbie pracy młodzieży (Dz. U. R. P. Nr 72, poz. 515) zarządza się co następuje:

§ 1. Powołane w rozporządzeniu niniejszym artykuły bez bliższego określenia oznaczają artykuły dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 września 1936 r. o służbie pracy młodzieży (Dz. U. R. P. Nr 72, poz. 515).

Do art. 1 — 3.

§ 2. Służbę w junackich hufcach pracy, jako służbę zaszczytną dla Narodu i Państwa, pełnić mogą tylko osoby o odpowiednim poziomie moralnym i lojalnym stosunku do Narodu i Państwa Polskiego.

§ 3. (1) Służba w junackich hufcach pracy obejmuje:

a) wykonywanie pracy fizycznej, użytecznej dla dobra publicznego,

b) wyszkolenie w zakresie przysposobienia wojskowego,

c) ćwiczenia cielesne mające znaczenie dla rozwoju fizycznego,

d) naukę ogólnokształcącą i zawodową.

(2) Przy wyznaczaniu junaków (junaczek) do poszczególnych rodzajów pracy oraz przy jej wykonywaniu organa kierownicze i instruktorskie junackich hufców pracy będą mieć na uwadze nabycie lub uzupełnienie przez junaków (junaczki) kwalifikacji zawodowych.

(3) Organa kierownicze i instruktorskie junackich hufców pracy będą zarówno podczas pracy, ćwiczeń i wykładów, jak i przy innych okolicznościach, dbały o wyrobienie w junakach (junaczkach) poczucia obowiązków obywatelskich i miłości Ojczyzny.

§ 4. (1) Zasady podległości junackich hufców pracy Ministrowi Spraw Wojskowych oraz ich organizację określa instrukcja organizacyjna, wydana przez Ministra Spraw Wojskowych.

(2) Minister Spraw Wojskowych wydaje regulaminy, instrukcje oraz inne przepisy i zarządzenia, dotyczące junackich hufców pracy, w sposób przyjęty w wojsku.

(3) Czynności wchodzące w zakres służby bezpieczeństwa i porządku mogą w stosunku do junackich hufców pracy wykonywać organa wojskowe, powołane do pełnienia tej służby.

Do art. 4.

§ 5. (1) Ministrowie, wymienieni w art. 4 ust. (1), delegują swych przedstawicieli do Rady Służby Pracy na okres lat trzech.

(2) Ministrowie: Spraw Wojskowych, Opieki Społecznej, Spraw Wewnętrznych oraz Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego delegują po dwóch swoich przedstawicieli, pozostali Ministrowie — po jednym.

(3) Inne osoby, które mają wchodzić w skład Rady Służby Pracy, powołuje w miarę potrzeby Minister Spraw Wojskowych, w porozumieniu z Ministrami wymienionymi w art. 4 ust. (1).

(4) Przewodniczącym Rady Służby Pracy jest jeden z przedstawicieli Ministra Spraw Wojskowych.

Do art. 5 i 6.

§ 6. (1) Komendant junackich hufców pracy używa tytułu „Komendant Główny Junackich Hufców Pracy".

(2) Bezpośrednim organem pracy Komendanta Głównego Junackich Hufców Pracy jest „Komenda Główna Junackich Hufców Pracy".

(3) Komendantowi Głównemu Junackich Hufców Pracy podlegają bezpośrednio organa terytorialne tych hufców.

§ 7. (1) Sposób przydzielania żołnierzy, funkcjonariuszów i pracowników cywilnych do junackich hufców pracy określa instrukcja organizacyjna, wydana przez Ministra Spraw Wojskowych.

(2) Minister Spraw Wojskowych zasięga opinii Ministrów Opieki Społecznej oraz Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego co do kwalifikacji, jakie posiadać powinni członkowie personelu instruktorskiego junackich hufców pracy.

(3) Nazwę tytułów służbowych, jakich używać mają członkowie personelu kierowniczego i instruktorskiego junackich hufców pracy nie

będący funkcjonariuszami państwowymi, oraz zasady umundurowania wszystkich członków personelu nie będących żołnierzami w czynnej służbie wojskowej określa regulamin junackich hufców pracy.

(4) Prawa i obowiązki służbowe pracowników cywilnych junackich hufców pracy określają przepisy służbowe, wydane przez Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej.

Do art. 7.

§ 8. Wysokość kredytów, jakie w projekcie planu finansowo-gospodarczego Funduszu Pracy na każdy rok są przewidywane na potrzeby junackich hufców pracy, ustalają w drodze porozumienia Ministrowie: Opieki Społecznej i Spraw Wojskowych.

§ 9. Minister Spraw Wojskowych wyda przepisy o gospodarce pieniężnej i materiałowej oraz o rachunkowości junackich hufców pracy.

Do art. 8.

§ 10. (1) Rodzaj, kolejność i warunki robót, jakie mają wykonywać junackie hufce pracy, ustalane będą przez Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z interesowanymi ministrami z góry na cały okres objęty planem gospodarczym, a jeśli okres ten przekraczać będzie jeden rok — przynajmniej na jeden rok, przy uwzględnieniu przede wszystkim prac dla potrzeb obrony Państwa.

(2) Minister Spraw Wojskowych może zarządzić wykonywanie robót poza ramami, ustalonymi w myśl ust. (1), jeżeli wymagać tego będą potrzeby obrony Państwa.

Do art. 9 — 11 i 14.

§ 11. (1) Do junackich hufców pracy mogą być przyjmowane w charakterze junaków (junaczek), osoby, które:

a) są obywatelami (obywatelkami) polskimi i odpowiadają warunkom, określonym w § 2,

b) ukończyły 18, a nie przekroczyły 20 lat życia,

c) są fizycznie zdrowe,

d) nie posiadają pracy,

e) złożą zezwolenie pisemne władzy rodzicielskiej lub opiekuna na wstąpienie do hufców.

(2) Minister Spraw Wojskowych ustala liczbę osób, które mogą być przyjęte mimo posiadania wieku innego niż określony w ust. (1) (lit. b), oraz tryb przyjmowania tych osób.

(3) Do junackich hufców pracy mogą być przyjmowane osoby nie odpowiadające warunkowi, określonemu w ust. (1) lit. d), jeżeli przyjęcie ich będzie uzasadnione potrzebami hufców. Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej określa warunki oraz tryb przyjmowania tych osób.

§ 12. Minister Spraw Wojskowych po zasięgnięciu opinii Ministra Opieki Społecznej, określa terminy zaciągu ochotniczego do junackich hufców pracy oraz czas i miejsce, w których zaciąg ma się odbywać.

§ 13. (1) Minister Spraw Wojskowych ustala:

a) liczbę osób obojga płci, jaka może być przyjęta do junackich hufców pracy;

b) warunki szczególne (kwalifikacje zawodowe, wiek itp.), dające prawo do pierwszeństwa przed innymi kandydatami zgłaszającymi się do hufców;

c) organizacje młodzieżowe o charakterze wychowawczym, których członkowie będą mieli pierwszeństwo przed innymi kandydatami.

(2) Dane, ustalone w myśl ust. (1), Minister Spraw Wojskowych poda, przez dowódców okręgów korpusów, do wiadomości powiatowych władz administracji ogólnej za pośrednictwem wojewódzkich władz administracji ogólnej, ze wskazaniem czasu i miejsc, w których ma być przeprowadzony zaciąg ochotniczy.

§ 14. (1) Powiatowe władze administracji ogólnej podają do wiadomości publicznej dane, zakomunikowane im przez dowódców okręgów korpusów w myśl § 13 ust. (2), ze wskazaniem, że kandydaci do junackich hufców pracy mogą się zgłaszać do powiatowych władz administracji ogólnej bezpośrednio lub za pośrednictwem zarządów gmin oraz z podaniem miejsca i godzin, w jakich zgłoszenia mają być dokonywane, a także dnia, do którego zgłoszenia te będą przyjmowane. Koszty obwieszczeń będą pokrywane z funduszów przeznaczonych na potrzeby junackich hufców pracy, w sposób ustalony w w drodze porozumienia Ministra Spraw Wojskowych z Ministrami: Spraw Wewnętrznych i Opieki Społecznej.

(2) Powiatowe władze administracji ogólnej przesyłają właściwym dowódcom okręgów korpusów listy zgłoszonych kandydatów, w terminie wskazanym przez tych dowódców.

§ 15. Zaciąg ochotniczy przeprowadza Komenda Główna Junackich Hufców Pracy przy współudziale dowódców okręgów korpusów i władz administracyjnych.

§ 16. (1) Posiadanie przez kandydatów i kandydatki do junackich hufców pracy wymaganych kwalifikacji stwierdzają komisje zaciągowe, w skład których wchodzą:

a) przedstawiciel dowódcy okręgu korpusu — jako przewodniczący komisji;

b) przedstawiciel powiatowej władzy administracji ogólnej;

c) lekarz wojskowy wyznaczony przez dowódcę okręgu korpusu, albo wyznaczony przez władze administracyjne na wniosek dowódcy okręgu korpusu lekarz powiatowy lub inny lekarz posiadający stopień oficerski, a jeśli chodzi o kandydatki — lekarz-kobieta;

d) przedstawiciel wojewódzkiego biura Funduszu Pracy lub jego ekspozytury, jeżeli biuro to (ekspozytura) przedstawiciela wydeleguje.

(2) Orzeczenia komisji zaciągowych zapadają większością głosów; w razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

(3) Komisje zaciągowe urzędują w lokalach, dostarczonych przez powiatowe władze administracji ogólnej, w miarę możności w budynkach użytkowanych przez Państwo; w razie potrzeby wynajęcia lokalu w innym budynku koszt pokryty będzie z funduszów przeznaczonych na potrzeby junackich hufców pracy, w sposób ustalony w drodze porozumienia Ministra Spraw Wojskowych z Ministrami: Spraw Wewnętrznych i Opieki Społecznej.

(4) W przypadkach, gdy chodzi o nieznaczną liczbę kandydatów (kandydatek), stwierdzenie ich kwalifikacyj może się odbywać bez udziału komisji zaciągowej w trybie uproszczonym, jaki określa instrukcja zaciągowa (§ 17).

§ 17. Warunki fizyczne, jakim odpowiadać mają kandydaci na junaków (junaczki), szczegółowy tryb postępowania komisji zaciągowych oraz uproszczony tryb ustalania kwalifikacyj kandydatów określa instrukcja zaciągowa, wydana przez Ministra Spraw Wojskowych.

§ 18. (1) O przyjęciu kandydatów (kandydatek), zakwalifikowanych do przyjęcia, decyduje Komendant Główny Junackich Hufców Pracy.

(2) Osoby przyjęte do hufców, składają deklaracje pisemne treści następującej:

„Oświadczam, że znane mi są obowiązki junaków (junaczek), wynikające z dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej o służbie pracy młodzieży i określone w regulaminie junackich hufców pracy. Zobowiązuję się do sumiennego wykonywania tych obowiązków i bezwzględnego przestrzegania tajemnic służbowych, które wskażą mi moi przełożeni".

§ 19. Warunki, na jakich Komendant Główny Junackich Hufców Pracy może zezwolić na pozostawienie poszczególnych junaków (junaczek) w służbie pracy po upływie 24 miesięcy służby, określa Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej.

§ 20. Regulamin junackich hufców pracy określa stopnie służbowe junaków (junaczek), warunki i tryb ich nadawania oraz przywiązane do tych stopni uprawnienia.

§ 21. (1) Zwolnienie junaków (junaczek) ze służby w hufcach następuje:

a) w razie ujawnienia, że przyjęcie junaka nastąpiło wskutek fałszywego podania warunków lub zatajenia przeszkód do przyjęcia;

b) po upływie 24 miesięcy służby;

c) w razie powołania junaka do służby wojskowej;

d) na prośbę junaka lub jego opiekuna;

e) w razie utraty warunków fizycznych — na podstawie orzeczenia wojskowo-lekarskiego;

f) wskutek ukarania dyscyplinarnego karą wydalenia z junackich hufców pracy;

g) w razie skazania przez sąd na karę więzienia albo za przestępstwo z chęci zysku lub z innych niskich pobudek;

h) w razie redukcji stanów osobowych junackich hufców pracy, zarządzonej przez Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej.

(2) Junacy (junaczki) zwolnieni z przyczyn, wskazanych w ust. (1) lit. b), c), e) lub h), otrzymują zwrot kosztów przejazdu kolejowego do stacji najbliższej miejsca ich zamieszkania. Komendant Główny Junackich Hufców Pracy lub upoważnione przez niego organa hufców mogą w przypadkach zasługujących na uwzględnienie zezwolić na wypłacenie kosztów przejazdu także junakom (junaczkom) zwalnianym z innych przyczyn.

(3) O zwolnieniu junaków (junaczek) decydują przełożeni wskazani przez Komendanta Głównego Junackich Hufców Pracy.

(4) Junacy (junaczki) otrzymują przy zwolnieniu zaświadczenia, wydane przez przełożonego decydującego o zwolnieniu, a stwierdzające odbycie służby pracy i nabyte kwalifikacje zawodowe (fachowe).

§ 22. (1) Praca fizyczna junaków (junaczek) nie może trwać dłużej niż 6 godzin na dobę. Przepis ten nie dotyczy ćwiczeń ani czynności, wchodzących w zakres przysposobienia wojskowego, wyszkolenia, ćwiczeń fizycznych lub nauki oraz czynności porządkowych w obrębie pomieszczeń.

(2) Sposób wykonywania kontroli nad bezpieczeństwem i higieną pracy junaków (junaczek) określa instrukcja, wydana przez Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej.

Do art. 12.

§ 23. (1) Normy zakwaterowania, umundurowania, wyżywienia i wynagrodzenia junaków (junaczek) ustala instrukcja, wydana przez Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej.

(2) Wynagrodzenie junaków (junaczek) składać się będzie ze stałego uposażenia dziennego oraz z wynagrodzenia za pracę.

Do art. 13.

§ 24. Ulgi, jakie mogą być przyznawane junakom w wykonywaniu obowiązków służby wojskowej, określa Minister Spraw Wojskowych dla poszczególnych roczników na podstawie wyników służby w junackich hufcach pracy.

§ 25. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 100. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 20 lutego 1937 r. o zmianie cennika soli i solanki.

Poz. 101. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 23 lutego 1937 r. w porozumieniu z Mini-

strami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o zniżkach celnych.

z 5 marca Nr 16 Rok 1937

Poz. 102. Ustawa z dnia 22 lutego 1937 r. o zmianie § 2249 kodeksu cywilnego z 1896 r.

Art. 1. Uprawnienie naczelników gmin do sporządzania testamentu, przewidziane w § 2249 kodeksu cywilnego z 1896, r., przyznaje się również sołtysom.

Art. 2. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 103. Ustawa z dnia 22 lutego 1937 r. o Państwowej Szkole Morskiej w Gdyni.

Poz. 104. Ustawa z dnia 27 lutego 1937 r. o samoistnym podatku wyrównawczym dla gmin wiejskich.

Art. 1. Gminom wiejskim służy prawo pobierania samoistnego podatku wyrównawczego od płatników państwowych podatków: gruntowego, przemysłowego i od nieruchomości.

Art. 2. (1) Ogólna suma podatku wyrównawczego nie może przewyższać niedoboru wynikającego z zestawienia dochodów i wydatków zwyczajnych gminy pomimo wykorzystania w pełni wszystkich źródeł dochodowych, przewidzianych w ustawie z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 62, poz. 454), ani nie może być wyższa od sumy złotych, równej ilości hektarów gruntów, opodatkowanych w danej gminie, pomnożonej: 1) na obszarze województwa poznańskiego — przez 0,25, 2) na obszarze województw: pomorskiego, krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego—przez 0,50, 3) na obszarze województw: nowogródzkiego, poleskiego, wileńskiego i wołyńskiego — przez 1,5, 4) na obszarze woj. warszawskiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego i białostockiego — przez 2.

(2) Podatek ten będzie pobierany w równych ratach półrocznych, odpowiadających terminom płatności podatku gruntowego.

Art. 3. (1) Gminy wiejskie, które pomimo wyczerpania wszystkich źródeł dochodowych łącznie z wpływami z podatku wyrównawczego, obliczonego według zasad art. 2, nie są w stanie pokryć wydatków budżetowych — mają prawo podwyższyć wymiar podatku wyrównawczego przez powiększenie mnożnika, wskazanego w art. 2 ust. (1), a mianowicie: dla województw, wymienionych w art. 2 ust. (1) pkt 1) i 2) — o 0,50, a w pkt 3) i 4) — o 0,25.

(2) Podwyższenie wymiaru może nastąpić na podstawie uchwały rady gminnej, zatwierdzonej przez wydział powiatowy oraz wojewodę po wysłuchaniu opinii wydziału wojewódzkiego z głosem decydującym.

(3) Podwyższony w myśl ust. (2) wymiar nie może być brany za podstawę rozliczenia z byłymi jednostkami administracyjnymi samorządu terytorialnego, które uległy likwidacji na mocy ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 294).

Art. 4. Poszczególne gminy dokonywają rozkładu podatku wyrównawczego na podstawie odpowiedniego statutu, który podlega zatwierdzeniu władzy nadzorczej, wskazanej w art. 36 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 62, poz. 454) przy odpowiednim zastosowaniu art. 38 — 41 tejże ustawy.

Art. 5. (1) Ogólna suma podatku wyrównawczego podlega w każdej gminie podziałowi pomiędzy poszczególnych płatników tego podatku w stosunku do przypadających na każdego z nich podatków, które w myśl art. 1 stanowią podstawę wymiaru podatku wyrównawczego, przy czym za podstawę wymiaru tegoż podatku przyjmuje się: w stosunku do płatników państwowego podatku gruntowego — podatek przypadający według przepisów dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 listopada 1936 r. o zmianie przepisów o państwowym podatku gruntowym (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 593), jednak bez oddzielnego dodatku i ulg, przewidzianych w art. 7 i 8 tego dekretu, w stosunku zaś do płatników państwowego podatku przemysłowego — ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych, w stosunku do płatników podatku od nieruchomości — podatek od nieruchomości.

(2) Grunty, zwolnione od państwowego podatku gruntowego, a opłacające dodatki do tego podatku na rzecz związków samorządu terytorialnego na podstawie art. 2 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 listopada 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 593)) — podlegają podatkowi wyrównawczemu.

Art. 6. Do wymiaru i poboru podatku wyrównawczego stosuje się przepisy części V i VI ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 62, poz. 454).

Art. 7. Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej traci moc obowiązującą ustawa z dnia 20 marca 1931 r. o samoistnym podatku wyrównawczym dla gmin wiejskich (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 172) wraz z późniejszymi zmianami.

Art. 8. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 9. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1937 r. i traci moc obowiązującą dnia 31 marca 1939 r.

Poz. 105. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 20 lutego 1937 r. o normach szacunku i cenach wykupu krajowego surowca tytoniowego,

Poz. 106. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 23 lutego 1937 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o zniżce celnej na przędzę z jedwabiu sztucznego miedziowo-amoniakalnego.

Poz. 107. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 24 lutego 1937 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu oraz z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zakładów pracy ściśle z rolnictwem związanych, a nie posiadających przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego.

Na podstawie art. 6 ust. (3) pkt 1) ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396) w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o zmianie ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 855) postanawiam co następuje:

§ 1. (1) Zakładem pracy, ściśle z rolnictwem związanym, a nie posiadającym przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego jest zakład pracy, który:

1) położony jest na obszarze gospodarstwa rolnego, leśnego, ogrodowego, hodowlanego lub rybnego,

2) prowadzony jest na rachunek właściciela, dzierżawcy lub użytkownika gospodarstwa, na którego obszarze jest położony,

3) przerabia wyłącznie produkty gospodarstw, wymienionych w pkt 1), a przy tym w przeważającej mierze produkty gospodarstwa, na którego obszarze jest położony,

4) nie jest wpisany do rejestru handlowego.

(2) W szczególności za zakłady pracy, ściśle z rolnictwem związane, a nie posiadające przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego, uważa się odpowiadające warunkom, wymienionym w ust. (1): nie połączone z rafineriami gorzelnie rolnicze, krochmalnie, płatkarnie, suszarnie, wędzarnie, syropiarnie, przetwórnie warzyw i owoców, mleczarnie, młyny i wiatraki.

(3) Tartaki oraz cegielnie rolnicze uważa się za zakłady pracy ściśle z rolnictwem związane, a nie posiadające przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego, jeżeli 1) odpowiadają warunkom wymienionym w ust. (1) oraz jeżeli 2) przeciętna liczba pracowników zatrudnionych w danym zakładzie pracy w bezpośrednio poprzednim okresie rocznym nie była wyższą niż 20 osób. Przeciętną liczbę pracowników zatrudnionych w roku stanowi iloraz otrzymany z podzielenia sumy dniówek przepracowanych w okresie rocznym w danym zakładzie pracy przez liczbę dni w tymże okresie, w których dany zakład pracy był czynny. Do sumy przepracowanych dniówek dolicza się również przepracowane godziny nadliczbowe, przy czym 8 godzin nadliczbowych liczy się za dniówkę. Okres roczny, brany za podstawę obliczeń, liczy się od 1 stycznia do 31 grudnia.

(4) Jeżeli charakter tartaku lub cegielni rolniczej nie może być ustalony na podstawie przepisów ust. (3), ustala się go na podstawie opinii inspektora pracy i Izby Rolniczej.

(5) Zakłady pracy, wymienione w ust. (2), prowadzone na rachunek spółdzielni rolniczych, uważa się za zakłady pracy ściśle z rolnictwem związane, a nie posiadające przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego, jeżeli:

1) położone są na obszarze gospodarstwa rolnego, leśnego, ogrodowego, hodowlanego lub rybnego, którego właścicielem, dzierżawcą lub użytkownikiem jest spółdzielnia lub jeden z członków danej spółdzielni,

2) przerabiają wyłącznie produkty gospodarstw, wymienionych w pkt 1) ustępu niniejszego i stanowiących własność, przedmiot dzierżawy lub użytkowania spółdzielni lub członków danej spółdzielni,

3) nie zatrudniają z reguły innych osób, poza członkami spółdzielni lub członkami ich rodzin.

§ 2. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(2) Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 19 stycznia 1934 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zakładów pracy ściśle z rolnictwem związanych, a nie posiadających przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 95).

II. Przedruki z Monitora Polskiego.

z 26 lutego Nr 46 Rok 1937

Poz. 64. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

z 27 lutego Nr 47 Rok 1937

Poz. 65. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego Krzyża Zasługi.

Poz. 66. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 24 lutego 1937 r. o wartości jednego grama czystego złota.

z 1 marca Nr 48 Rok 1937

Poz. 67. Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Spraw Wewnętrznych z dnia 19 lutego 1937 r. w sprawie opłat targowych, obrotu targowego zwierzętami gospodarskimi i drobiem oraz obrotu hurtowego mięsem.

Na podstawie art. 5 ust. (3) i art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27

października 1933 r. w sprawie uregulowania obrotu zwierzętami gospodarskimi i drobiem oraz obrotu hurtowego mięsem (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 639) zarządza się co następuje:

I. Opłaty targowe.

§ 1. (1) Za korzystanie ze świadczeń ze strony targowiska (tj. za korzystanie z urządzeń targowiska lub hali mięsnej z wszystkimi urządzeniami targowymi, leżącymi zarówno w obrębie targowiska lub hali, jak i nazewnątrz, oraz za usługi ze strony organów targowych), jak również na pokrycie kosztów nadzoru i notowania cen, zarząd gminy powinien ustanowić jedną ryczałtową opłatę targową.

(2) Opłata ryczałtowa dotyczy tych wszystkich świadczeń, z których klienci targowiska są zmuszeni korzystać.

(3) Pobieranie jakichkolwiek dodatkowych opłat za wyżej wymienione świadczenia jest niedopuszczalne z wyjątkiem przypadku przewidzianego w § 4 ust. (4).

(4) Jeżeli poza świadczeniami określonymi w ust. (1) i (2) targowisko jest przystosowane do innych świadczeń, korzystanie z których jest pozostawione swobodnemu uznaniu klienta, za świadczenia te mogą być pobierane osobno opłaty targowe. Do takich opłat zaliczyć należy: należność za paszę, jeżeli regulamin targowy nie przewiduje karmienia zwierząt wyłącznie paszą dostarczaną przez targowisko (§ 14 ust. 1), opłaty za okresowy wynajem jatek w hurtowej hali mięsnej oraz za korzystanie z chłodni. Ponadto można do takich świadczeń zaliczyć dodatkowe ważenie towaru na żądanie właściciela.

§ 2. (1) Regulamin targowy powinien szczegółowo określać: a) świadczenia, do których targowisko jest przystosowane, b) które z tych świadczeń są objęte opłatą ryczałtową oraz powinien zawierać taryfę opłat.

(2) Taryfa opłat powinna uwzględniać opłaty ryczałtowe oraz stawki opłat wynikające z § 1 ust. (4), § 4 ust. (2) i (4) oraz § 5.

(3) Pobieranie za świadczenia ze strony targowiska jakichkolwiek innych opłat i nieuwidocznionych w regulaminie jest niedozwolone.

§ 3. (1) Opłatę targową uiszcza oddający zwierzę do uboju, albo wyprowadzający zwierzę z targowiska.

(2) W hurtowym obrocie mięsem opłatę uiszcza sprzedawca mięsa.

(3) Uiszczenie opłaty powinno być potwierdzone kwitem.

§ 4. (1) Uiszczenie opłaty ryczałtowej upoważnia do korzystania ze świadczeń targowiska w dniu targowym i następnym oraz, o ile towar został dowieziony wcześniej lub przetrzymany z poprzedniego targu — w dniu bezpośrednio poprzedzającym targ.

(2) Za korzystanie ze świadczeń targowiska w inne dni może być pobierana za każdy dzień: a) w miejscowościach posiadających chłodnie w rzeźni najwyżej jedna czwarta opłaty targowej, b) w innych miejscowościach najwyżej jedna szósta opłaty targowej.

(3) Przy przywiezieniu towaru w inny dzień, niż w przeddzień targu, opłatę za ten dzień pobiera się, o ile towar przywieziony został do godz. 18-ej. Przy wywiezieniu towaru w innym dniu, niż następnym po dniu targowym, opłata za ten dzień powinna być uiszczona, jeżeli wywóz nastąpi po godz. 8-ej.

(4) Od towaru dostarczonego na targowisko lub do hali po godzinach wyznaczonych do jego przyjmowania lub w dniu świątecznym może być pobierana opłata wyższa od przypadającej za ten dzień opłaty, nie wyższa jednak niż o 20% od normalnej opłaty ryczałtowej.

§ 5. (1) Rolnicy-właściciele zwierząt niesprzedanych, wyprowadzający je po skończonym targu, po uzyskaniu na świadectwie pochodzenia zwierzęcia adnotacji organów targowych, stwierdzającej, że zwierzę nie zostało sprzedane, uiszczają najwyżej 1/4 opłaty ryczałtowej, a nawet mogą być od niej całkowicie zwolnieni.

(2) Za zwierzęta nie przeznaczone do uboju w miejscowej rzeźni może być pobierana najwyżej połowa opłaty ryczałtowej. Uiszcza ją wyprowadzający zwierzę z targowiska.

(3) Za świadczenia ze strony targowiska dotyczące zwierząt, które są przeznaczone przez wprowadzających je na targowisko do uboju w miejscowej rzeźni i które nie będą wystawione na tym targowisku na sprzedaż, może być pobierana opłata targowa w wysokości nie przekraczającej normalnej ryczałtowej opłaty.

(4) Jeżeli rolnik zgłasza do uboju własne zwierzęta, z których mięso oddaje do komisowej odsprzedaży lub przeznacza na potrzeby własnego gospodarstwa, to uiszcza połowę opłaty ryczałtowej, a nawet może być od niej całkowicie zwolniony w wypadkach przewidzianych w regulaminie.

§ 6. Jeżeli targowisko nie zostało zaopatrzone przez posiadacza uprawnienia targowego we własne jego urządzenie wagowe, to należność za ważenie pobierana będzie na rzecz właściciela urządzenia wagowego, jednak łącznie z opłatą targową w ramach ustalonego ryczałtu.

§ 7. Pod pojęcie opłaty targowej w rozumieniu § 1 nie podpadają opłaty za świadczenia osób lub instytucyj zajmujących się finansowaniem obrotu lub pośrednictwem, jak: kasa targowa, giełda lub ewent. zaprzysiężeni pośrednicy targowi.

§ 8. Ceny za paszę i ściółkę powinny być wyznaczone przez zarząd targowiska przynajmniej na kwartał z góry według kosztów własnych.

II. Regulowanie obrotu na targowisku i w hali mięsnej.

§ 9. Posiadacz uprawnienia targowego powinien:

a) podać do ogólnej wiadomości godziny, w których towar może być na targowisko dostarczany, oraz dni i godziny, w których odbywa się targ,

b) określić przeznaczenie targowiska lub hali mięsnej i poszczególnych ich oddziałów,

c) określić sposób rozmieszczania, przeprowadzania i przewożenia towaru w obrębie targowiska lub hali oraz dostarczania go do wagi,

d) określić sposób kontroli przy wyprowadzaniu z targowiska zwierząt oraz wynoszeniu mięsa z hali,

e) podać do ogólnej wiadomości sposób ważenia zwierząt i mięsa,

f) ustalić porządek karmienia i pojenia zwierząt, dostarczać wody do pojenia, oraz jeżeli na danym targowisku, używanie własnej paszy i ściółki jest zabronione — dostarczać za opłatą paszy i ściółki,

g) określić sposób znakowania zwierząt rzeźnych przez nabywcę bezpośrednio po nabyciu.

§ 10. Kupujący mają prawo wstępu na targowisko wyłącznie w godzinach targowych,

§ 11. W tej części targowiska, która jest miejscem sprzedaży, może w godzinach targowych znajdować się tylko towar przeznaczony na sprzedaż i wprowadzony tam przed rozpoczęciem targu. Wprowadzanie zwierząt na tę część targowiska w godzinach targowych jest zabronione. Towar nieprzeznaczony na sprzedaż powinien w godzinach targowych znajdować się w tej części targowiska lub w pomieszczeniach, które są na ten cel wyraźnie przewidziane. Kupującym dostęp do tej części targowiska i do tych pomieszczeń jest wzbroniony.

§ 12. (1) Odsprzedaż bydła, trzody, koni i owiec oraz hurtowa odsprzedaż mięsa z tych zwierząt w tym samym dniu i na tym samym targowisku lub w tej samej hali między osobami handlującymi zawodowo jest zabroniona.

(2) Postanowienie ust. 1 nie dotyczy odsprzedaży zwierząt, które po nabyciu na danym targu wskutek okaleczenia lub choroby stały się niezdolnymi do transportu, oraz stwierdzonej przez zarząd targowiska odsprzedaży zwierząt na cele eksportowe.

III. Żywienie zwierząt rzeźnych.

§ 13. (1) Zwierzęta pozostające pod nadzorem zarządu targowiska, o przeznaczone na sprzedaż na cele rzeźniane, nie mogą być karmione i pojone 6 godzin przed rozpoczęciem targu. Porcja paszy (bytowej, wegetacyjnej) dla tych zwierząt w dniu poprzedzającym targ nie może wynosić więcej, aniżeli:

a) 8 kg siana dla bydła rosłego,

b) 5 litrów pójła z zawartością 1/2 kg otrąb lub mąki dla cieląt,

c) $1\frac{1}{2}$ kg paszy treściwej dla świń,

d) 1 kg siana dla owiec.

Jako napój dla bydła rosłego może być używana tylko woda bez domieszki soli lub środków wzbudzających pragnienie.

(2) Bydło przetrzymywane w oborach spędowych i którego jakość ma być poprawiona przez intensywną karmę, może być na życzenie właściciela za specjalną dopłatą karmione według norm paszy kondycyjnej, przewidzianych w regulaminie targowym, w tym, że w przeddzień wystawienia tego bydła na sprzedaż będą stosowane normy przewidziane w ust. (1).

(3) Bezpośrednio po ostatnim przed targiem nakarmieniu zwierząt powinna być ze wszystkich stajen i stanowisk sprzątnięta reszta niespożytej paszy. Paszy tej nie wolno używać jako ściółki. Równocześnie koryta powinny być opróżnione z wody oraz jej dopływ względnie dostęp do studni w celu pojenia zwierząt powinien być uniemożliwiony.

§ 14. (1) Przepisy regulaminu targowego mogą przewidzieć, że w obrębie targowiska zwierzęta mogą być karmione tylko paszą dostarczoną przez zarząd targowiska.

(2) Pasza ta nie może być zepsuta lub z innych powodów nienadająca się do użytku.

(3) Gdy właściciel zaniedba swych obowiązków w zakresie karmienia i pojenia zwierząt, wówczas zarząd targowiska zobowiązany jest karmić je i poić na koszt właściciela.

§ 15. Zwierzęta, co do których stwierdzono, że były karmione lub pojone wbrew niniejszym przepisom, powinny być w danym dniu z targu wykluczone.

§ 16. Zarząd targowiska może czynić wyjątki od przepisów niniejszego zarządzenia w zakresie karmienia zwierząt w przypadkach, gdy tego wymaga interes ochrony zwierząt.

IV. Postanowienia końcowe.

§ 17. Właściwa władza przemysłowa po wysłuchaniu opinii właściwych izb samorządu gospodarczego i za zgodą Ministra Przemysłu i Handlu może zatwierdzić regulamin targowy, normujący w odmienny sposób zagadnienia uregulowane niniejszym zarządzeniem.

§ 18. Istniejące regulaminy targowe powinny być dostosowane do przepisów niniejszych i przedstawione do zatwierdzenia właściwej władzy przemysłowej do dnia 15 marca 1937 r. Dla targowisk nie posiadających regulaminów należy je opracować i przedłożyć do zatwierdzenia właściwej władzy przemysłowej do wyżej wymienionego terminu.

§ 19. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

---

z 2 marca Nr 49 Rok 1937

Poz. 68. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 69. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 23 lutego 1937 r. w sprawie nowych wzorów świadectw rozrachunkowych, przeznaczonych dla kontroli specjalnej obrotu towarowego polsko-niemieckiego.

z 3 marca Nr 50 Rok 1937

Poz. 70. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 lutego 1937 r. w sprawie zatwierdzenia herbu miasta Dubna.

Poz. 71. Zarządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 23 lutego 1937 r. w sprawie powołania Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej dla ustalenia warunków pracy i płacy robotników rolnych na obszarze powiatu olkuskiego na rok służbowy 1937/38.

z 4 marca Nr 51 Rok 1937

Poz. 72. Zarządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 20 lutego 1937 r. o nadaniu umowie zbiorowej z dnia 16 grudnia 1936 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów piekarskich na obszarze m. Poznania.

z 5 marca Nr 52 Rok 1937

Poz. 73. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 74. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

III. Inne wydawnictwa.

Okólnik z dn. 8 lutego 1937 r. w sprawie charakteru ekspertyz techniczno-gospodarczych, organizowanych przez Związek Rewizyjny Samorządu Terytorialnego.

(Nr II Or. P — 3 — 37).

Do
P. P. Wojewodów (z wyjątkiem Pana Wojewody Śląskiego), P. P. Prezydentów miast z wyjątkiem Pana Prezydenta m. st. Warszawy i P. P. Prezydentów miast Województwa Śląskiego) i P. P. Przewodniczących Wydziałów Powiatowych (poza obszarem Województwa Śląskiego).

Z uwagi na zdarzające się nieporozumienia co do formalnego znaczenia sprawozdań z czynności rewizyjnych, dokonywanych z ramienia Związku Rewizyjnego Samorządu Terytorialnego przez technicznych **rzeczoznawców,** wyjaśniam, co następuje:

Określone w § 52 statutu Związku (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 244 ex 1935) zadania w zakresie kontroli przez badanie i ocenę działalności finansowej i gospodarczej związków samorządowych spełnia Związek z reguły przez badanie na miejscu za pośrednictwem swoich inspektorów oraz rzeczoznawców. Wyniki rewizji, ujęte w formę protokółów (sprawozdań), zawierające z reguły stwierdzenie stanu faktycznego, ocenę oraz wnioski, nabierają znaczenia — w myśl § 58 ust. 2 statutu — dopiero przez zaaprobowanie przez Prezesa Związku. Wyrażenie „nabierają znaczenia" należy rozumieć w ten sposób, że dopiero przez zaaprobowanie przez Prezesa dany operat rewizyjny staje się oficjalnym wyrazem opinii Związku, jako takiego. Natomiast wszelkie inne operaty, nie zaaprobowane przez Prezesa, noszą charakter jedynie materiału informacyjnego.

W praktyce swojej Związek Rewizyjny ujmuje w wyżej opisaną formę protokółów, aprobowanych przez Prezesa i wskutek tego wyrażających ocenę ze strony Związku, jako takiego, wyniki wszystkich rewizyj, prowadzonych pod kątem widzenia formalnej prawidłowości oraz ogólno-gospodarczej celowości. Odpisy takich protokółów otrzymują zainteresowane władze oraz zarządy związków samorządowych.

Jednakże poza badaniami, prowadzonymi z punktu widzenia formalnej prawidłowości oraz ogólno-gospodarczej celowości zachodzi konieczna potrzeba innych jeszcze badań i oceny działalności związków samorządowych, zwłaszcza w dziedzinie przedsiębiorstw komunalnych. W szczególności zachodzi potrzeba badania i oceny przedsiębiorstw, a także niektórych innych urządzeń komunalnych, pod kątem widzenia **techniczno-gospodarczym.** Tego rodzaju specjalne ekspertyzy wymagają oczywiście specjalnej wiedzy fachowej. Są one użyteczne zarówno dla samego Związku, jako jeden z elementów oceny działalności związku samorządowego pod względem gospodarczej celowości, jak niemniej dla zainteresowanych władz i samych związków samorządowych.

Związek Rewizyjny od początku swojego istnienia przeprowadza i zgodnie z zakreślonym programem nadal przeprowadzać będzie tego rodzaju specjalne ekspertyzy techniczno-gospodarcze. Zaznaczyć jednak należy, że charakter sprawozdań (protokółów), zawierających takie właśnie ekspertyzy, jest zgoła inny, aniżeli charakter protokółów rewizyjnych, o których była mowa poprzednio. Pierwsze są oficjalnym wyrazem opinii Związku Rewizyjnego, jako takiego; drugie natomiast są wyrazem poglądów rzeczoznawcy, opartych na jego specjalnej wiedzy fachowej. Pierwsze przeprowadza Związek na całkowitą swoją odpowiedzialność; natomiast co do ekspertyz specjalnych Związek występuje jedynie w charakterze inicjatora, organizatora i recenzenta i wskutek tego odpowiedzialność swoją ogranicza do wyboru osoby rzeczoznawcy i do nadzoru nad jego czynnościami. Treść pierwszych aprobuje Prezes, przez co protokóły rewizyjne „nabierają znaczenia" w rozumieniu § 58 ust. 2 statutu; treści ekspertyz specjalnych Prezes nie aprobuje, jako że opierają się one na specjalnej wiedzy rzeczoznawcy, wobec czego odnośne operaty nie posiadają tego formalnego znaczenia, jakie ma na myśli § 58 statutu. Wreszcie moment drugorzędny, przyczyniający się jednak do charakterystyki operatów pierwszego i drugiego rodzaju: badania pierwszego rodzaju z reguły (są jednak wyjątki, usprawiedliwione przepisem § 52 ust. 2 p. a statutu) przeprowadzają inspektorowie Związku, pozostający w stałym stosunku służbowym do Związku; natomiast badania drugiego rodzaju przeprowadzają z reguły (i tu bo-

wiem wyjątki są dopuszczalne) rzeczoznawcy, związani ze Związkiem jedynie umową o wykonanie poszczególnego dzieła.

Zaznaczyć na koniec wypada, że opisany powyżej formalny charakter ekspertyz specjalnych nie umniejsza pod żadnym względem ich rzeczowej wartości. Przeciwnie, stałym staraniem Związku jest i będzie, ażeby w miarę rozporządzalnych sił i środków stały one na jak najwyższym poziomie.

PREZES
(—) Dr. M. Jaroszyński

IV. Orzecznictwo.

Przedruki ze „Zbioru Wyroków N.T.A." dział A, rocznik XIII rok 1935.

Nr 1003A.

Tylko wyraźnie wymienione we wpisie hipotecznym prawo wodne nie gaśnie na podstawie art. 253 ust. 1 ustawy wodnej poz. 574/1928 Dz. Ust. z powodu niezgłoszenia go w terminie, w tym przepisie określonym do wpisu do księgi wodnej. (Teza).

(Wyrok z 11 stycznia 1935 L. rej. 6339/32 i 6340/32).

Nr 1007A.

Według art. 112 K. P. C. (poz. 934/32 Dz. Ust.) do władz publicznych należy jedynie ustalenie stanu rodzinnego, majątku i dochodów osoby, zamierzającej ubiegać się o przyznanie jej prawa ubogich w postępowaniu sądowem, i wydanie stosownego zaświadczenia bez oceny, czy dana osoba jest w stanie uiścić opłaty sądowe i koszty postępowania. (Teza).

(Wyrok z 10 stycznia 1935 L. rej 10215/32).

Nr 1009A.

Zarządzenia, wydane na zasadzie art. 130 ustawy wodnej z 19 września 1922 w brzmieniu poz. 574/1928 Dz. Ust. na wypadek czasowego braku wody, mogą w stosunku do właściciela wody mieścić w sobie tylko obowiązek nieprzeszkadzania jej użyciu na cele, przez władzę wskazane. (Teza).

(Wyrok z 17 stycznia 1935 L. rej. 6673/32).

Nr 1012A.

Dla oceny pojęcia studjów wyższych w rozumieniu ustawy uposażeniowej z 9 października 1923 poz. 924 Dz. Ust. miarodajne są postanowienia art. 12 rozporządzenia Rady Ministrów z 5 sierpnia 1920 poz. 521 Dz. Ust. w brzmieniu rozporządzenia Rady Ministrów z 27 lutego 1922 poz. 183 Dz. Ust. wraz z załącznikiem Nr 4 do tegoż art. 12 (Zasada prawna, wpis, do ks. zas. pr).

(Wyrok z 5 lutego 1935 L. rej. 1826/32).

Nr 1013A.

Postanowienia, zawarte w art. 16 rozporządzenia ministerjalnego z 7 czerwca 1920 poz. 320 Dz. Ust., a do tyczące unieważnienia orzeczeń w sprawach obywatelstwa, utraciły na podstawie art. 119 rozporządzenia o postępowaniu administracyjnem (poz. 341/1928 Dz. Ust.) moc obowiązującą. (Teza).

(Wyrok z 12 lutego 1935 L. rej. 665/33).

Nr 1014A.

Okoliczność, że osoba, co do której zachodzą warunki z art. 3 ustawy z 19 maja 1920 poz. 272 Dz. Ust., jest emerytowanym wojskowym, nie ma wpływu na obowiązek ubezpieczenia tej osoby na wypadek choroby. (Teza).

(Wyrok z 14 lutego 1935 L. rej. 7047/32).

Nr 1015A.

W ustawie o wykonaniu reformy rolnej z 28 grudnia 1925 poz. 1/1926 Dz. Ust. przed wydaniem orzeczenia z art. 61 nie są przewidziane żadne przedwstępne decyzje w przedmiotach, tym artykułem objętych. (Teza).

(Wyrok z 19 lutego 935 L. rej. 1193/33).

Nr 1016A.

W myśl art. 11 ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923 r., w brzmieniu ogłoszonem pod poz. 380/1931 Dz. Ust., służby wojskowej nie wlicza się do okresu dziesięcioletniej służby państwowej, uzasadniającej zastosowanie tego artykułu. (Teza).

(Wyrok z 3 stycznia 1935 L. rej. 9892/31).

Nr 1019A.

Przyznane w art. 64 ust. 2 ustawy wodnej poz. 574/1928 Dz. Ust. uprawnienie do zmuszenia przedsiębiorcy, aby bez odszkodowania wykonał roboty, potrzebne do usunięcia szkodliwych skutków urządzenia zakładu wodnego, albo aby je całkiem usunął, mają także zastosowanie do wypadków wygaśnięcia uprawnienia wodnego w inny sposób, o ile specjalne przepisy nie stanowią inaczej. (Teza).

(Wyrok z 26 lutego 1935 L. rej. 10736/32).

Nr 1022A.

Ustne zgłoszenie funkcjonarjusza b. państwa zaborczego od służby w Państwie Polskiem, jeśli na jego skutek nastąpiła pisemna decyzja władzy, odpowiada warunkom art. 95 ustawy emerytalnej co do zgłoszenia się. (Teza).

(Wyrok z 14 marca 1935 L. rej. 9989/31).

Nr 1023A.

Z przepisów art. 60 — 68 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie przemysłowem z 7 czerwca 1927 poz. 468 Dz. Ust. nie wynika, ażeby gminom zostało przyznane wyłączne prawo urządzania targowisk. (Teza).

(Wyrok z 29 marca 1935 L. rej. 1604/33 i 6694/33).

Nr 1024A.

Z dniem 1 stycznia 1929 r., t. j. z dniem wejścia w życie prawa o ustroju sądów powszechnych

z 6 lutego 1928 poz. 93 Dz. Ust., N. T. A. nie jest już właściwy do rozstrzygania konfliktów urzędniczych, czy też do orzekania o dopuszczalności postępowania sądowego, tak cywilnego, jak i karnego, przeciw pracownikom w b. zaborze pruskim. (Teza).

(Postanowienie z 21 stycznia 1935 L. rej. 3051/31).

Nr 1025A.

Doręczane odwoławcom odpisy orzeczeń Inwalidzkiej Komisji Odwoławczej winny zawierać wymienienie członków tych komisji; jednakowoż niepodanie w odpisie orzeczenia składu komisji nie stanowi samo przez się wadliwości postępowania ze szkodą dla skarżącego. (Teza).

(Wyrok z 25 stycznia 1935 L. rej. 8277/32).

Nr 1027A.

Z przepisów art. 4 ustawy uposażeniowej z 9 października 1923 poz. 924 Dz. Ust. nie wynika obowiązek utrzymywania pasierba przez ojczyma. (Teza).

(Wyrok z 31 stycznia 1935 L. rej. 10411/31).

Nr 1028A.

Uznanie przez władzę odwoławczą zebranego przez I instancję administracyjną materjału dowodowego za niedostateczny dla rozstrzygnięcia przez nią odwołania nie może być podstawą do uchylenia orzeczenia władzy administracyjnej I instancji. (Teza).

(Wyrok z 15 lutego 1935 L. rej. 6989/32).

Nr 1030A.

Deklaracje, złożone w trakcie znoszenia służebności trybem umownym, zawierające zrzeczenie się przez dziedzinę służebną pewnych korzyści na rzecz dziedziny władnącej, nie mają mocy wiążącej przy znoszeniu później tychże służebności trybem postępowania przymusowego. (Teza).

(Wyrok z 5 marca 1935 L. rej. 9518/31).

Nr 1033A.

Według ustawy niemieckiej o siedzibie wsparcia z 30 maja 1908 Dz. Ust. Rz. str. 381, wdowy nabywają nowy domicyl wsparcia zmarłego męża dopiero przez roczny pobyt lub też roczną nieobecność od dnia śmierci męża. (Teza).

(Wyrok z 8 stycznia 1935 L. rej. 4719/33).

Nr 1035A.

W przypadku, gdy po rozdziale mandatów między połączone ze sobą listy kandydatów na podstawie dziennika w myśl § 57 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie regulaminu wyborczego dla wyboru organów zarządu w gminach wyznaniowych żydowskich z 23 grudnia 1927 poz. 38/1928 Dz. Ust. pozostaje kilka miejsc, stosowanie analegji z trzech ostatnich ustępów § 56 tego rozporządzenia nie jest ani przeciwne duchowi tego prawa, ani niezgodne z zasadami prawidłowej interpretacji prawa. (Teza).

(Wyrok z 11 marca 1935 L. rej. 2791/30).

Nr 1036A.

Przywrócenie praw, nabytych poprzednią służbą w trybie art. 64 ustawy o państwowej służbie cywilnej z 17 lutego 1922 poz. 164 Dz. Ust., przy wymiarze uposażenia emerytalnego nie może zastąpić zaliczenia do wysługi emerytalnej czasu służby, spędzonej przed przerwą, w trybie, wskazanym w ustępie 8 art. 37 ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923 r. w brzmieniu, obowiązującem przed wydaniem noweli z 18 marca 1931 poz. 170 Dz. Ust. (Teza).

(Wyrok z 21 marca 1935 L. rej. 9679/31).

Nr 1037A.

Ograniczenie biernego prawa wyborczego do władz gminnych na terenie b. zaboru austrjackiego z powodów, wyszczególnionych w § 11 pp. 1 i 2 ordynacji wyborczej dla gmin z 12 sierpnia 1866 r., może nastąpić tylko pod warunkiem stwierdzenia wymienionych tam przekroczeń i przestępstw wyrokiem sądowym. (Teza).

(Wyrok z 22 marca 1935 L. rej. 4288/32).

Nr 1038A.

Z przepisów art. 92 — 94 prawa o postępowaniu administracyjnem z 22 marca 1928 poz. 341 Dz. Ust. wynika, że władza odwoławcza obowiązana jest wydać decyzję, rozstrzygającą sprawę merytorycznie, nie ma zaś prawa ograniczyć się do kasowania decyzji I instancji i przekazywania jej sprawy do ponownego rozstrzygnięcia. (Teza).

(Wyrok z 25 marca 1935 L. rej. 6886/32).

Nr 1041A.

Przewidziane w ustępie drugim § 7 instrukcji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o sposobie udzielania koncesji na zakładanie aptek z 1 czerwca 1931 r. (Monitor Polski Nr 136 poz. 204) pierwszeństwo do otrzymania koncesji na aptekę z tytułu nieotrzymania dotychczas takiej koncesji przysługuje tylko tym z pośród kandydatów, ubiegających się o jej nadanie, których ogólne kwalifikacje, w myśl ustępu pierwszego tegoż § 7 instrukcji, uznane zostały za jednakowe. (Teza).

(Wyrok z 22 lutego 1935 L. rej. 7321/32 i 7630/32).

Nr 1042A.

W świetle przepisów ustawy dla farmaceutów i aptek z 9/21 października 1844 r.

1) dopuszczalna jest sprzedaż z licytacji apteki, prowadzonej przez wdowę na podstawie koncesji na imię zmarłego jej męża;

2) władza nie może odmówić koncesji na prowadzenie sprzedanej apteki nowonabywcy, jeżeli odpowiada on warunkom, przewidzianym w §§ 41 i 24 powyższej ustawy;

3) w razie sprzedaży apteki niedopuszczalne jest pozostawienie wdowie koncesji, wydanej na imię zmarłego jej męża;

4) niedopuszczalne jest wydanie koncesji na imię dwóch nowonabywców.

(Wyrok z 12 kwietnia 1935 L. rej. 6941/33 i 7272/33).

Nr 1047A.

Użyte w art. 186 ust. 1 p. a) ustawy wodnej określenie wód płynących, używanych do spławu tratew, oznacza wody, uznane za spławne rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z 9 listopada 1927 poz. 882 Dz. Ust., czy też w trybie, tam przewidzianym. (Teza).

(Wyrok z 8 czerwca 1935 L. rej. 8403/31).

Nr 1048A.

1) W postanowieniu końcowem art. 5 ustawy o N. T. A. poz. 400/1926 Dz. Ust., jak i w art. 89 ust. 2 prawa o N. T. A. poz. 806/1932 Dz. Ust. niema zakazu uzupełnienia materiału dowodowego w drodze przeprowadzenia z urzędu nowych dochodzeń przez władzę administracyjną, której orzeczenie wyrokiem Trybunału zostało uchylone z powodu wadliwego postępowania, przejawiającego się w przyjęciu przez wspomnianą władzę stanu faktycznego sprawy sprzecznie z aktami.

2) Jeżeli, zdaniem władzy orzekającej, nowo uzyskany w sytuacji, przedstawionej pod 1), materiał dowodowy sam przez się lub też w łączności z materjałem, uprzednio posiadanym, może wpłynąć na zmianę oceny stanu faktycznego sprawy, przyjętej w zapadłym wyroku N. T. A., to wydanie przez rzeczoną władzę nowego orzeczenia tejże osnowy, co i uchylone, z podanych pod 1) powodów nie stanowi obrazy cytowanych tamże przepisów prawnych.

3) W postępowaniu w przedmiocie likwidacji serwitutów dziedzina służebna nie ma legitymacji do podnoszenia zarzutów obrazy art. 15 przepisów o zniesieniu służebności z 1 lutego 1927 poz. 74 Dz. Ust. (Tezy).

(Wyrok z 13 czerwca 1935 L. rej. 9952/31).

Nr 1049A.

W wypadku, gdy wydział wojewódzki z jakiegokolwiek powodu nie jest zorganizowany, może wojewoda na zasadzie art. 57 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o władzach administracji ogólnej z 19 stycznia 1928 poz. 86 Dz. Ust. wydać decyzję samodzielnie, bez udziału wydziału wojewódzkiego chociażby zwłoka nie zagrażała interesowi publicznemu. (Teza).

(Wyrok z 29 marca 1935 L. rej. 9450/33).

Nr. 1050A.

1. Kwestjonowanie wyników badania lekarskiego, tudzież legalności dokonanego następnie rozwiązania stosunku służbowego na podstawie art. 29 p. b) ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923 w brzmieniu poz. 380/1931 Dz. Ust. ze względu na pełnienie w ciągu pewnego jeszcze czasu obowiązków służbowych przez funkcjonarjusza państwowego, uznanego w trybie przepisowym za trwale niezdolnego do służby.

2. Kwestja stosowania ust. 2 art. 9 ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923 w brzmieniu noweli z 18 marca 1931 poz. 170 Dz. Ust. wobec postanowień art. 1 p. 5 i art. 13 noweli z 18 marca 1932 poz. 239 Dz. Ust.

(Wyrok z 24 maja 1935 L. rej. 6052/32).

Nr 1052A.

Czas czynnej służby oficerów i szeregowych Policji Państwowej, obliczony w myśl art. 88 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o Policji Państwowej z 6 marca 1928 poz. 27/1931 Dz. Ust. w sposób uprzywilejowany, zalicza się do okresu 10 lat, przewidzianego w art. 11 ustawy z 11 grudnia 1923 poz. 380/1931 Dz. Ust. pod warunkami, w tym ostatnim przepisie ustanowionemi. (Teza).

(Wyrok z 12 czerwca 1935 L. rej. 5039/32).

Nr 1054A.

Do uznania umowy o dzierżawę polowania za rozwiązaną z winy dzierżawcy z powodów, podanych w art. 31 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie łowieckiem z 3 grudnia 1927 poz. 934 Dz. Ust., nie są powołane władze administracji ogólnej. (Teza).

(Wyrok z 14 czerwca 1935 L. rej. 8716/33).

Nr 1055A.

Powołanie się ogólnikowe w skardze do N. T. A. na zarzuty, podniesione w poprzedniej skardze do tegoż Trybunału, na którą już zapadł wyrok N. T. A., nie jest równoznaczne z dokładnem oznaczeniem powodów zaskarżenia w rozumieniu art. 58 p. 4 prawa o N. T. A. (Teza).

(Wyrok z 18 czerwca 1935 L. rej. 11082/31).

Nr 1056A.

Władze, rozstrzygające na zasadzie § 41 ustawy o właściwości władz z 1 sierpnia 1883 Zb. Ust. Pr. str. 237 w sprawach wsparcia publicznego, nie są właściwe do orzekania w kwestji, który związek jest ostatecznie obowiązany do ponoszenia kosztów wsparcia według § 30 ustawy niemieckiej o siedzibie wsparcia z 30 maja 1908 Dz. Ust. Rz. str. 381. (Teza).

(Wyrok z 26 czerwca 1935 L. rej. 314/33).

Nr. 1058A.

Art. 23 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 1 lutego 1927 poz. 74 Dz. Ust. obejmuje również znoszenie uprawnień do wspólnego z dworem pastwiska, o których mowa w art. 45 tegoż rozporządzenia. (Teza).

(Wyrok z 5 września 1935 L. rej. 268/33).

Nr 1059A.

1) Art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 1 lutego 1927 poz. 74 Dz. Ust., jako zamieszczony w Dziale 1, zawierającym „Postanowienia ogólne“, dotyczy zniesienia służebności tak trybem przymusowym, jak i umownym.

2) Do uchylenia z urzędu na zasadzie art. 100 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 22 marca 1928 poz. 341 Dz. Ust. prawomocnego orzeczenia o zniesieniu służebności niezbędna jest zgoda na to wszystkich b. serwitutantów. (Teza).

(Wyrok z 9 września 1935 L. rej. 748/33).

C.

Bibliografia.

I. WYDAWNICTWA ZALECONE.

„Przeciwpożarowe zaopatrzenie wodne osiedli“ — inż. J. Sawaszyński.

Nakładem Związku Straży Pożarnych R. P. w Warszawie i przy poparciu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych wydana została praca inż. Jerzego Sawaszyńskiego p. t. „Przeciwpożarowe zaopatrzenie wodne osiedli“ (str. 205; 141 rysunków techn. 33 tablice).

Wymieniona praca zawiera materiał techniczny zgrupowany w następujących działach zasadniczych: I Podstawy hydrotechniczne zaopatrzenia wodnego; II Prace wstępne akcji zaopatrzenia wodnego; III Wykorzystanie istniejących obiektów wodnych, wreszcie bibliografię przedmiotu. Książkę zaleca się do użytku wydziałów powiatowych, gmin miejskich i wiejskich oraz straży pożarnych.

Uwaga: Cena 2.70 zł. (z przesyłką 3.—) do nabycia w Administracji „Przeglądu Pożarniczego“ i „Gazety Strażackiej“ — Warszawa, ul. Poznańska 11 (konto P. K. O. Nr 235).

Sprostowanie.

W Nr 1 Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn. z dnia 20 stycznia 1937 r. na str. 3 w lewej szpalcie, w ostatnim wierszu na dole zamiast: „Dyrektor Biura Wojskowego” winno być: „Dyrektor Biura Personalnego”.

Drukarnia Gaz. Adm. i P. P., Warszawa, Trębacka 11.